

Allianz ZB d.o.o.

društvo za upravljanje obveznim i dobrovoljnim mirovinskim fondovima

koje upravlja imovinom

AZ obveznog mirovinskog fonda kategorije C

Heinzelova 70, 10 000 Zagreb

**Godišnje izvješće
AZ obveznog mirovinskog fonda
kategorije C
za 2019. godinu**

U Zagrebu, 2. ožujka 2020. godine

Sadržaj:

Izvješće neovisnog revizora vlasnicima udjela AZ obveznog mirovinskog fonda kategorije C	1
Odgovornost Uprave Društva za upravljanje za pripremu i odobravanje godišnjeg izvješća	6
Izvješće poslovodstva	7
Financijski izvještaji	12

Izvješće neovisnog revizora

Vlasnicima udjela AZ obveznog mirovinskog fonda kategorije C

Izvješće o reviziji financijskih izvještaja

Naše mišljenje

Prema našem mišljenju, financijski izvještaji fer prezentiraju, u svim značajnim odrednicama, financijski položaj AZ obveznog mirovinskog fonda kategorije C („Fond“) na dan 31. prosinca 2019. i njegovu financijsku uspješnost i njegove novčane tokove za tada završenu godinu u skladu s Pravilnikom o godišnjim, tromjesečnim i drugim izvještajima obveznog mirovinskog fonda (NN104/17), koje je izdala Agencija („računovodstvena regulativa mirovinskih fondova u Republici Hrvatskoj“).

Naše mišljenje je usklađeno s našim dodatnim izvještajem Revizijskom odboru od 2. ožujka 2020. godine.

Što smo revidirali

Financijski izvještaji Fonda obuhvaćaju:

- izvještaj o financijskom položaju na dan 31. prosinca 2019. godine;
- izvještaj o sveobuhvatnoj dobiti za razdoblje od 1. siječnja do 31. prosinca 2019. godine;
- izvještaj o novčanim tokovima za razdoblje od 1. siječnja do 31. prosinca 2019. godine;
- izvještaj o promjenama u neto imovini mirovinskog fonda za razdoblje od 1. siječnja do 31. prosinca 2019. godine;
- izvještaj o posebnim pokazateljima mirovinskog fonda na dan 31. prosinca 2019. godine;
- izvještaj o vrednovanju imovine i obveza mirovinskog fonda na dan 31. prosinca 2019. godine; i
- Bilješke uz financijske izvještaje, uključujući značajne računovodstvene politike i ostale objašnjavajuće informacije.

Osnova za mišljenje

Obavili smo našu reviziju u skladu s Međunarodnim revizijskim standardima (MRevS-ima). Naše odgovornosti prema tim standardima su podrobnije opisane u našem izvješću u odjeljku o Odgovornosti revizora za reviziju financijskih izvještaja.

Vjerujemo da su revizijski dokazi koje smo dobili dostatni i primjereni te da čine odgovarajuću osnovu za naše mišljenje.

Neovisnost

Neovisni smo od Fonda u skladu s Kodeksom etike za profesionalne računovođe Odbora za međunarodne standarde etike za računovođe (IESBA Kodeksom), te smo ispunili naše ostale etičke odgovornosti u skladu s IESBA Kodeksom.

Prema našim najboljim saznanjima i uvjerenju, izjavljujemo da nismo pružili nerevizionske usluge koje su zabranjene člankom 5(1) Uredbe (EU) br. 537/2014. te, nadalje, da nismo pružili ostale dozvoljene nerevizionske usluge Fondu u razdoblju od 1. siječnja 2019. do 31. prosinca 2019. godine.

Ključna revizijska pitanja

Ključna revizijska pitanja su ona pitanja koja su, po našoj profesionalnoj prosudbi, bila od najveće važnosti za našu reviziju finansijskih izvještaja tekućeg razdoblja. Tim pitanjima smo se bavili u kontekstu naše revizije finansijskih izvještaja kao cjeline i pri formirajući našeg mišljenja o njima te ne dajemo zasebno mišljenje o tim pitanjima.

Ključno revizijsko pitanje	Kako smo revidirali ključno revizijsko pitanje
<p>Vrednovanje finansijske imovine</p> <p>Vidjeti bilješku 6 uz finansijska izvješća pod nazivom Prenosivi vrijednosni papiri koji se vrednuju po fer vrijednosti, bilješku 3 pod nazivom Značajne računovodstvene politike, te bilješku 18 pod nazivom Financijski instrumenti i povezani rizici za detaljnije informacije.</p> <p>Fond je iskazao ulaganje u dužničke vrijednosnice u iznosu 1.824 milijuna kuna koje se mjere po fer vrijednosti na dan 31. prosinca 2019. godine.</p> <p>Usmjerili smo pozornost na vrednovanje finansijske imovine zbog značajnosti te imovine i prirode prosudbi (metode i prepostavke) Uprave društva za upravljanje prilikom utvrđivanja fer vrijednosti. Naša revizija je bila usmjerena na adresiranje rizika je li fer vrijednost vrijednosnih pravilno utvrđena.</p>	<p>Pribavili smo detaljni pregled ulaganja, izračune i procjene vrijednosti vezano uz fer vrednovanje finansijske imovine.</p> <p>Usporedili smo detaljni pregled i izračun fer vrijednosti finansijske imovine sa pravilima Fonda, odnosno računovodstvenim politikama vrednovanja imovine Fonda.</p> <p>Najznačajniji dio portfelja vrijednosnih papira odnosi se na dužničke vrijednosnice koje kotiraju na aktivnom tržištu, za koje smo usporedili vrijednosti po kojima su vrednovane u Izvještaju o finansijskom položaju Fonda na dan 31.12.2019. s javno objavljenim tržišnim cijenama.</p> <p>Za dužničke vrijednosne papire koji ne kotiraju ili nemaju aktivno tržište, pregledali smo procjene fer vrijednosti pripremljene od strane Fonda na uzorku.</p> <p>Pregledali smo:</p> <ul style="list-style-type: none"> - korištenu metodu procjene (fer vrijednost izvedena iz instrumenata kompanija sličnih industrija i tržišta, modelu diskontiranih novčanih tokova ili bilo koje druge tehnike procjene koja omogućava dobivanje procijenjene vrijednosti prema ostvarenim transakcijama na aktivnim tržištima) - ključne prepostavke korištene u procjenama (usporedivi instrumenti, javno dostupne informacije koje su bile podloga izračuna vrijednosti po modelu diskontiranih novčanih tokova) - točnost javno dostupnih podataka korištenih u procjenama (cijena usporedivih instrumenata, podaci dostupni na informacijskim platformama); te - matematičku točnost procjena

Izvještavanje o ostalim informacijama uključujući Izvješće poslovodstva

Uprava društva za upravljanje („Uprava“) je odgovorna za ostale informacije. Ostale informacije uključuju Izvješće poslovodstva, ali ne uključuju finansijske izvještaje i naše izvješće revizora o njima.

Naše mišljenje o finansijskim izvještajima ne obuhvaća ostale informacije.

U vezi s našom revizijom finansijskih izvještaja, naša je odgovornost pročitati ostale informacije gore navedene, te pri tome razmotriti jesu li ostale informacije značajno proturječne finansijskim izvještajima ili našim saznanjima stečenim u reviziji ili se na neki drugi način čini da su značajno pogrešno prikazane.

U pogledu Izvješća poslovodstva, obavili smo također postupke propisane odredbama Zakona o računovodstvu Republike Hrvatske. Ti postupci obuhvaćaju provjeru da li je Izvješće poslovodstva sastavljeno u skladu s člankom 21. Zakona o računovodstvu.

Na temelju posla koji smo obavili tijekom revizije, prema našem mišljenju:

- Informacije u Izvješću poslovodstva za finansijsku godinu za koju su sastavljeni finansijski izvještaji usklađene su, u svim značajnim odrednicama, s finansijskim izvještajima; te
- Izvješće poslovodstva sastavljeno je u skladu s člankom 21. Zakona o računovodstvu.

Ako temeljeno na poslu kojeg smo obavili na ostalim informacijama dobivenim prije datuma ovog izvješća revizora i u svjetlu poznавanja i razumijevanja poslovanja Fonda i njegovog okruženja stečenog u okviru revizije, zaključimo da postoji značajni pogrešni prikaz tih ostalih informacija, od nas se zahtjeva da izvijestimo tu činjenicu. U tom smislu nemamo ništa za izvjestiti.

Odgovornost uprave i onih koji su zaduženi za nadzor za finansijske izvještaje

Uprava je odgovorna za sastavljanje i fer prikaz finansijskih izvještaja u skladu s Pravilnikom o godišnjim, tromjesečnim i drugim izvještajima obveznog mirovinskog fonda (NN104/17), koje je izdala Agencija („računovodstvena regulativa mirovinskih fondova u Republici Hrvatskoj“) i za one interne kontrole za koje uprava odredi da su potrebne za omogućavanje sastavljanja finansijskih izvještaja koji su bez značajnog pogrešnog prikaza uslijed prijevare ili pogreške.

U sastavljanju finansijskih izvještaja, uprava je odgovorna za procjenjivanje sposobnosti Fonda da nastavi s vremenski neograničenim poslovanjem, za objavljivanje okolnosti vezanih uz vremensku neograničenost poslovanja ako je to primjenjivo te za korištenje računovodstvene osnove utemeljene na vremenskoj neograničenosti poslovanja, osim ako uprava namjerava likvidirati Fond ili prekinuti poslovanje ili nema realne alternative nego da to učini.

Oni koji su zaduženi za nadzor su odgovorni za nadziranje procesa finansijskog izvještavanja Fonda.

Odgovornost revizora za reviziju finansijskih izvještaja

Naši ciljevi su steći razumno uvjerenje o tome jesu li finansijski izvještaji kao cjelina bez značajnog pogrešnog prikaza uslijed prijevare ili pogreške i izdati izvješće neovisnog revizora koje uključuje naše mišljenje. Razumno uvjerenje je visoka razina uvjerenja, ali nije garancija da će revizija obavljena u skladu s MRevS-ima uvijek otkriti značajno pogrešno prikazivanje kad ono postoji. Pogrešni prikazi mogu nastati uslijed prijevare ili pogreške i smatraju se značajnim ako se razumno može očekivati da, pojedinačno ili u zbroju, utječu na ekonomski odluke korisnika donijete na osnovi tih finansijskih izvještaja.

Kao sastavni dio revizije u skladu s MRevS-ima, stvaramo profesionalne prosudbe i održavamo profesionalni skepticizam tijekom revizije. Mi također:

- Prepoznajemo i procjenjujemo rizike značajnog pogrešnog prikaza financijskih izvještaja, zbog prijevare ili pogreške, oblikujemo i obavljamo revizijske postupke kao reakciju na te rizike i pribavljamo revizijske dokaze koji su dostatni i primjereni da osiguraju osnovu za naše mišljenje. Rizik neotkrivanja značajnog pogrešnog prikaza nastalog uslijed prijevare je veći od rizika nastalog uslijed pogreške, jer prijevara može uključiti tajne sporazume, krivotvorene, namjerno ispuštanje, pogrešno prikazivanje ili zaobilaženje internih kontrola.
- Stječemo razumijevanje internih kontrola relevantnih za reviziju kako bismo osmisili revizijske postupke koji su primjereni u danim okolnostima, ali ne i za svrhu izražavanja mišljenja o učinkovitosti internih kontrola Fonda.
- Ocjenjujemo primjerenošć korištenih računovodstvenih politika i razumnost računovodstvenih procjena i povezanih objava koje je stvorila uprava.
- Zaključujemo o primjerenošći korištene računovodstvene osnove utemeljene na vremenskoj neograničenosti poslovanja koju koristi uprava i, na temelju pribavljenih revizijskih dokaza, zaključujemo o tome postoji li značajna neizvjesnost u vezi s događajima ili okolnostima koji mogu stvarati značajnu sumnju u sposobnost Fonda da nastavi s vremenski neograničenim poslovanjem. Ako zaključimo da postoji značajna neizvjesnost, od nas se zahtijeva da skrenemo pozornost u našem izvješću neovisnog revizora na povezane objave u financijskim izvještajima ili, ako takve objave nisu odgovarajuće, da modificiramo naše mišljenje. Naši zaključci temelje se na revizijskim dokazima pribavljenim sve do datuma našeg izvješća neovisnog revizora. Međutim, budući događaji ili uvjeti mogu uzrokovati da Fond prekine s vremenski neograničenim poslovanjem.
- Ocjenjujemo cijelokupnu prezentaciju, strukturu i sadržaj financijskih izvještaja, uključujući i objave, kao i odražavaju li financijski izvještaji transakcije i događaje na kojima su zasnovani na način kojim se postiže fer prezentacija.

Komuniciramo s onima koji su zaduženi za nadzor, između ostalih pitanja, planirani djelokrug i vremenski raspored revizije i važne revizijske nalaze, uključujući značajne nedostatke u internim kontrolama ako su otkriveni tijekom naše revizije.

Također dajemo izjavu onima koji su zaduženi za nadzor da smo postupili u skladu s relevantnim etičkim zahtjevima u vezi s neovisnošću i da ćemo komunicirati s njima o svim odnosima i drugim pitanjima za koja se može razumno smatrati da utječu na našu neovisnost, kao i, gdje je primjenjivo, o povezanim mjerama zaštite.

Među pitanjima o kojima se komunicira s onima koji su zaduženi za nadzor, određujemo ona pitanja koja su od najveće važnosti u reviziji financijskih izvještaja tekućeg razdoblja i stoga predstavljaju ključna revizijska pitanja. Navedena pitanja opisujemo u našem izvješću neovisnog revizora, osim ako zakon ili regulativa sprječava javno objavljivanje pitanja ili kada odlučimo, u iznimno rijetkim okolnostima, da pitanje ne treba priopćiti u našem izvješću neovisnog revizora jer se razumno može očekivati da bi negativne posljedice priopćavanja nadmašile dobropiti javnog interesa od takve objave.

Izvješće o ostalim zakonskim i regulatornim zahtjevima

Imenovanje

Prvi put smo imenovani za revizore Fonda 7. prosinca 2017. godine. Naše imenovanje obnavlja se jednom godišnje odlukom skupštine društva za upravljanje s najnovijim ponovnim imenovanjem od 28. ožujka 2019. godine i predstavlja ukupno neprekinuto razdoblje angažmana od 2 godina.

Angažirani partner u reviziji odgovoran za ovo izvješće neovisnog revizora je Siniša Dušić.

PricewaterhouseCoopers d.o.o.

PricewaterhouseCoopers d.o.o.
Heinzelova 70, Zagreb
2. ožujka 2020.

Siniša Dušić
Član Uprave

pwc
PricewaterhouseCoopers d.o.o.⁴
za reviziju i konzalting
Zagreb, Heinzelova 70

Ivana Hobočić
Ovlašteni revizor

Odgovornost Uprave Društva za upravljanje za pripremu i odobravanje godišnjeg izvješća

Uprava Društva za upravljanje odgovorna je za upravljanje Fondom u skladu sa Statutom i Zakonom o obveznim mirovinskim fondovima (NN 19/14, NN 93/15, NN 64/18, NN 115/18). Isti zahtijevaju da Društvo za upravljanje pripremi finansijske izvještaje za svaku finansijsku godinu koji fer prezentiraju, u svim značajnim odrednicama, finansijski položaj Fonda te njegovu uspješnost i njegove novčane tokove u skladu s primjenjivim računovodstvenim standardima i Pravilnikom o godišnjim, tromjesečnim i drugim izvještajima obveznog mirovinskog fonda (NN 104/17), koje je izdala Agencija („računovodstvenom regulativom mirovinskih fondova u Republici Hrvatskoj“), te je odgovorno za vođenje odgovarajućih računovodstvenih evidencija potrebnih za pripremu tih finansijskih izvještaja u bilo koje vrijeme. Uprava Društva za upravljanje ima općenu odgovornost za poduzimanje razumno raspoloživih mjera u cilju očuvanja imovine Fonda, te sprječavanja i otkrivanja prijevare i drugih nepravilnosti.

Uprava Društva za upravljanje je odgovorna za odabir prikladnih računovodstvenih politika koje su u skladu s važećim računovodstvenim standardima i za njihovu dosljednu primjenu, donošenje razumnih i razboritih prosudbi i procjena, te pripremanje finansijskih izvještaja temeljem principa neograničenog vremena poslovanja, osim ako je prepostavka da će Fond nastaviti s poslovanjem neprimjerena.

Uprava Društva za upravljanje je također odgovorna za sastavljanje i sadržaj izvješća poslovodstva, sukladno zahtjevima hrvatskog Zakona o računovodstvu.

Izvješće poslovodstva i finansijski izvještaji odobreni su od strane Uprave Društva za upravljanje što je potvrđeno potpisom u nastavku.

Kristijan Buk

Predsjednik Uprave

Mario Staroselčić

Član Uprave

Slaven Bošnjak

Član Uprave

Allianz ZB d.o.o. društvo za upravljanje obveznim i dobrovoljnim mirovinskim fondovima
Heinzelova 70
10000 Zagreb
Hrvatska

Zagreb, 2. ožujka 2020.

Izvješće poslovodstva

1. Gospodarska i makroekonomска kretanja u izvještajnom razdoblju

Svijet

Nakon pogoršanja makroekonomskih pokazatelja u 2018. trend usporavanja svjetske ekonomije nastavljen je i u 2019. godini. Ako je suditi po najnovijim ekonomskim prognozama MMF-a za očekivati je nastavak usporavanja i u naredne dvije godine.

Eskalacija trgovinskog rata između SAD-a i Kine dovela je do pada u trgovinskoj razmjeni i slabljenja industrijske proizvodnje na globalnoj razini. Komplikacije i opetovano odgađanje datuma izlaska Velike Britanije iz Europske unije bio je dodatan faktor nesigurnosti prvenstveno europskog tržišta. Centralnim bankarima to je bio dovoljan signal da se ponovno vrate na kurs ekspanzivne monetarne politike. FED je svoj plan sa kraja 2018. godine i najavu o dizanju referentne kamatne stope kroz 2019. modificirao te je stopa tijekom 2019. godine spušтana u tri navrata. Europska centralna banka je spustila centralnu stopu sa -0,4% na -0,5%, dok je Kineska centralna banka također nizom intervencija nastavila sa izrazito ekspanzivnom monetarnom politikom.

Daljnje spuštanje ionako niskih kamatnih stopa kao i povećanje količine novca u opticaju uzrokovalo je porast vrijednosti gotovo svih klasa imovine, koje su nerijetko dosegle i nove rekordne vrijednosti. S druge strane dugoročni učinci ostaju neizvjesni. Monetarne stimulacije centralnih banaka sve su kraćeg daha i sve se češće zazivaju mјere fiskalne ekspanzije u cilju poticanja dalnjeg gospodarskog rasta kako bi se ublažila neizvjesnost dugoročnih gospodarskih izgleda.

Hrvatska

Domaći bruto domaći proizvod nastavio je rast iz 2018. kada je ekonomski aktivnost porasla na godišnjoj razini 2,6%. Posljednji podaci pokazuju da je u trećem kvartalu 2019. gospodarstvo raslo po stopi od 2,9%. Pad nezaposlenosti i porezno rasterećenje dohotka pozitivno utječe na osobnu potrošnju. Zadržani su pozitivni trendovi u turizmu, a prema svemu sudeći i u 2019. svjedočit će višku proračuna opće države.

Sve navedeno rezultiralo je poboljšanjem kreditnog rejtinga Hrvatske i povratkom u investicijski razred od strane dviju vodećih rejting agencija. Zahvaljujući poboljšanju rejtinga i u 2019. nastavljen je pad zahtijevane premije na rizik Hrvatske, odnosno nastavljena je konvergencija prinosa na državne obveznice prinosima razvijenih zemalja. Republika Hrvatska uputila je zemljama članicama europodručja pismo namjere o ulasku u Europski tečajni mehanizam (ERM II). Ulazak u ERM II mehanizam bila bi dodatna potvrda dugoročne stabilnosti i pozitivnih efekta na domaće gospodarstvo obzirom na očekivanu dodatnu stabilizaciju tečaja kune prema euru i daljnju konvergenciju kamatnih stopa.

Poduzete mјere i aktivnosti

Alokacija imovine fonda prilagođavala se i kretala sukladno tržišnim kretanjima i strategiji ulaganja fonda. Konkretnije, temeljem sinkroniziranog (ponovnog) zaokreta u monetarnoj politici vodećih centralnih banaka u cilju stabilizacije i podrške tržištima kapitala, povećana je izloženost dugoročnjim instrumentima fiksног prinosa nauštrb novčanih instrumenata i poslijedično tome povećana je i duracija fonda. Što se valutne izloženosti tiče najznačajnija promjena vezana je uz povećanje izloženosti prema euru nauštrb izloženosti prema kuni.

Ostvareni efekti i rezultati primijenjenih mјera i aktivnosti vidljivi su u rezultatima poslovanja koji su detaljnije prikazani u nastavku godišnjeg izvješća.

Izvješće poslovodstva (nastavak)

2. Rezultati poslovanja, rizici i daljnji razvoj fonda

2.1. Poslovne aktivnosti

AZ obvezni mirovinski fond kategorije C („Mirovinski fond“ ili „Fond“) je sukladno Zakonu o obveznim mirovinskim fondovima zasebna imovina bez pravne osobnosti kojom upravlja Allianz ZB d.o.o. društvo za upravljanje obveznim i dobrovoljnim mirovinskim fondovima („Društvo za upravljanje“ ili „Društvo“). Dana 3. rujna 2018. godine, temeljem odluke Skupštine i Rješenja Trgovačkog suda u Zagrebu, društvo Allianz ZB d.o.o. društvo za upravljanje dobrovoljnim mirovinskim fondovima pripojeno je Allianz ZB d.o.o. društvu za upravljanje obveznim mirovinskim fondovima koje nakon spajanja mijenja tvrtku u Allianz ZB d.o.o. društvo za upravljanje obveznim i dobrovoljnim mirovinskim fondovima. Statusnom promjenom pripajanja društvo Allianz ZB d.o.o. društvo za upravljanje dobrovoljnim mirovinskim fondovima prestaje postojati kao samostalni pravni subjekt.

Mirovinski fond je fond posebne vrste koji nema pravnu osobnost i osnovan je radi ulaganja doprinosa članova Fonda s ciljem povećanja vrijednosti imovine Fonda radi osiguranja isplate mirovinskih davanja njegovim članovima, u skladu s odredbama zakona.

Zakonom o obveznim mirovinskim fondovima definirane su tri kategorije obveznih fondova A, B i C. S obzirom na razdoblje do umirovljenja članova, oni se međusobno razlikuju po ograničenjima ulaganja i investicijskoj strategiji. Tako članom mirovinskoga fonda kategorije A može biti onaj kojem je do umirovljenja ostalo 10 ili više godina, članom mirovinskoga fonda B onaj kojem je do umirovljenja ostalo 5 ili više godina, dok je članstvo u fondu C obvezno za sve koji do mirovine imaju manje od 5 godina.

Glavne investicijske odrednice za fond kategorije B su ograničenja od minimalno 50% dužničkih vrijednosnih papira izdanih od strane država EU ili OECD-a i maksimalno 35% dionica, za razliku od ograničenja fonda kategorije A od minimalno 30% dužničkih vrijednosnih papira izdanih od strane država EU ili OECD-a i maksimalno 55% dionica. Fond kategorije C je fond konzervativne investicijske politike sa minimumom 70% dužničkih vrijednosnih papira izdanih od strane država EU ili OECD-a dok ulaganja u dionice nisu dozvoljena.

Društvo provodi ulaganja imovine Fonda poštujući temeljna načela ulaganja: sigurnosti, razboritosti i opreza, te smanjenja rizika raspršenošću ulaganja, vodeći pri tome računa o zakonskim ograničenjima ulaganja imovine.

Društvo je u 2019. upravljalo imovinom Fonda sukladno utvrđenoj investicijskoj politici, pri čemu je ostvaren prinos Fonda od 5,23%, a prosječan godišnji prinos od osnutka do kraja 2019. iznosi 5,41%.

Ostvareni prinosi po godinama od početka rada Fonda bili su kako je prikazano u tablici:

Godina	Prinos
2019.	5,23%
2018.	3,28%
2017.	6,07%
2016.	7,33%
2015.	5,36%
2014.(od 21.08.)	1,77%

Nominalni prinos mirovinskog fonda predstavlja postotnu razliku između vrijednosti obračunske jedinice na prvi i zadnji dan razdoblja u kojem se prinos računa. Prosječan godišnji prinos od osnutka izračunava se kao geometrijski prosjek prinosa u razdoblju od osnutka do zadnjeg dana razdoblja. Rezultati poslovanja fonda ostvareni u proteklim razdobljima ne predstavljaju indikaciju i nemaju nikakav utjecaj na buduće rezultate poslovanja fonda. Prilikom izračuna prinosa uzeti su u obzir svi troškovi i naknade Fonda osim ulaznih i izlaznih naknada.

Udio AZ obveznog mirovinskog fonda kategorije C u članstvu svih obveznih mirovinskih fondova kategorije C iznosi 35,98%. U apsolutnom iznosu, broj članova u Fondu na dan 31. prosinca 2019. iznosio je 13.112. Tržišni udio Fonda u neto imovini obveznih mirovinskih fondova kategorije C iznosio je krajem godine 40,03%, a u neto doprinosima 39,72%.

Ulaganja Fonda u domaću imovinu iznose 98,93% imovine. Na kraju godine, najveći dio imovine od 96,44% bio je uložen u državne obveznice Republike Hrvatske.

Izvješće poslovodstva (nastavak)

2. Rezultati poslovanja, rizici i daljnji razvoj fonda (nastavak)

2.1. Financijski rezultati Fonda u 2019.

Neto imovina Fonda na dan 31. prosinca 2019. godine iznosila je 2,26 milijardi kuna. U 2019. godini neto imovina povećana je za 324 milijuna kuna, od čega se 106 milijuna kuna odnosi na sveobuhvatnu dobit, a 218 milijuna kuna na neto uplate članova.

Sva imovina Fonda je kamatonosna te su, sukladno tome, u strukturi prihoda najznačajniji prihodi od kamata i amortizacije diskonta ili premije u iznosu od 48 milijuna kuna (pri čemu se nerealizirani dobici i gubici promatraju na neto osnovi).

U ukupnoj imovini Fonda financijski instrumenti prema njihovim klasifikacijama sudjeluju sa sljedećim omjerima: 80,5% imovine čini financijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit, 19,4% financijska imovina koja se vodi po amortiziranom trošku, dok se ostatak odnosi na financijsku imovinu po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka.

2.2. Upravljanje rizicima

Kao vodeće društvo za upravljanje obveznim i dobrovoljnim mirovinskim fondovima u Republici Hrvatskoj, Društvo smatra upravljanje rizicima integralnim dijelom svog poslovanja. Okvir upravljanja rizicima, pokriva sve dijelove poslovanja. To osigurava da su rizici identificirani, analizirani, procijenjeni i da se njima upravlja u konzistentan način.

2.3. Financijski instrumenti i rizici

Ulagačke aktivnosti Mirovinskog fonda izlažu Mirovinski fond različitim vrstama rizika povezanih s financijskim instrumentima i tržištima na kojima ulaže. Najznačajnije vrste financijskog rizika kojima je Mirovinski fond izložen su tržišni rizik, kreditni rizik i rizik likvidnosti. Imovina Mirovinskog fonda investira se u dužničke vrijednosne papire i instrumente tržišta novca sukladno zakonskim ograničenjima i tržišnim uvjetima kako bi maksimizirala očekivani prihod te minimizirala očekivani rizik. Društvo za upravljanje nastoji ostvariti željeni prinos alocirajući sredstva u one vrste vrijednosnih papira i na ona tržišta za koja procijeni da će u budućnosti davati najbolje prinose u odnosu na prateći rizik. Društvo za upravljanje upravlja rizicima na dnevnoj osnovi, u skladu s politikama i procedurama koje su na snazi.

Mirovinski fond može ulagati u financijske instrumente, te izvršavati transakcije denominirane u stranim valutama koje ne predstavljaju njegovu funkcionalnu valutu. Sukladno tome, Mirovinski fond je izložen riziku da se relativan odnos njegove funkcionalne valute i drugih stranih valuta može promjeniti. Izloženost tečajnom riziku svakodnevno se mjeri. Terminski ugovori u stranoj valuti koriste se kako bi se smanjila izloženost tečajnom riziku.

Mirovinski fond je izložen riziku promjene fer vrijednosti kamatnih stopa koji se uglavnom odnosi na dužničke vrijednosnice s fiksном stopom, budući da cijene istih ovise o promjenama kamatnih stopa. Mirovinski fond nema kamatonosnih obveza.

Izloženost cjenovnom riziku Društvo za upravljanje umanjuje strukturiranjem diverzificiranog portfelja instrumenata na različitim tržištima. Sukladno Zakonu, Mirovinskom fondu nisu dozvoljena ulaganja u prenosive vlasničke vrijednosne papire i udjele ili dionice u alternativnim investicijskim fondovima te zbog toga nije izložen cjenovnom riziku vlasničkih vrijednosnica.

Kreditni rizik predstavlja rizik da stranka financijskog instrumenta neće biti u mogućnosti, u cijelosti ili djelomično, podmiriti svoje obveze prema Mirovinskom fondu u trenutku njihova dospjeća. Rizik da druga strana neće ispuniti svoje obveze redovno se prati. Kako bi mogao upravljati kreditnim rizikom, Mirovinski fond posluje sa strankama koje imaju dobru kreditnu sposobnost. Kreditni rizik iz dužničkih instrumenata uglavnom proizlazi iz vrijednosnica koje je izdala Republika Hrvatska. Sukladno tome, najveća izloženost kreditnom riziku odnosi se na domaći državni rizik. Maksimalna izloženost pojedinim partnerima u odnosu na transakcije i prilikom plasiranja depozita kod banaka utvrđuje se internim limitima ulaganja. Izloženost kreditnom riziku prati se svakodnevno.

Izvješće poslovodstva (nastavak)

2. Rezultati poslovanja, rizici i daljnji razvoj fonda (nastavak)

2.3. Financijski instrumenti i rizici (nastavak)

Fond je izložen riziku likvidnosti zbog mogućnosti prelaska ulagača iz Fonda u druge mirovinske fondove. Uprava Društva za upravljanje Fondom smatra da je ovaj rizik mali s obzirom na dosadašnje iskustvo u upravljanju Fondom. Financijski instrumenti Mirovinskog fonda uglavnom uključuju dužničke vrijednosnice Republike Hrvatske i vlasničke vrijednosnice. U trenutnim tržišnim uvjetima te vrijednosnice moguće je relativno lako prodati ili sklopiti ugovor o reotkupe vrijednosica za potrebe zadovoljavanja likvidnosti.

2.4. Operativni rizik

Operativni rizik podrazumijeva rizik direktne ili indirektne štete nastale zbog grešaka, povreda, prekida ili oštećenja koje su uzrokovali interni procesi, tehnologija i infrastruktura koja podržava poslovanje Fonda ili eksterno uzrokovani događaji. Operativni rizik uključuje pravni rizik i rizik usklađenosti s regulativom, dok su iz njega isključeni kreditni, tržišni i rizik likvidnosti. Upravljanje operativnim rizikom fokusira se na rano prepoznavanje i proaktivno upravljanje operativnim rizicima na prvoj liniji obrane tj. na operativnoj razini. Funkcija upravljanja rizicima identificira i procjenjuje relevantne operativne rizike i slabosti u kontrolama kroz dijalog sa prvom linijom obrane.

2.5. Reputacijski rizik i vrijednost klijenata

Reputacijski rizik je rizik gubitka uzrokovani padom reputacije Društva. Reputacijski rizik može također biti posljedica gubitaka u svim drugim kategorijama rizika kao npr. tržišni ili kreditni rizik. Reputacijski rizici su identificirani i procjenjivani u procesu procjene glavnih rizika, pri kojem viši management također i odlučuje o eventualno potrebnim akcijama.

Upravljanje rizicima štiti vrijednost kompanije, ali i vrijednost za članove fondova. Pri upravljanju fondovima Društvo osigurava nepristrano postupanje prema svim članovima mirovinskog fonda.

2.6. Budući razvoj Fonda

Društvo će nastaviti poslovati sa zasebnom imovinom Fondova s pozornošću savjesnog gospodarstvenika i isključivo u interesu članova pridržavajući se načela sigurnosti, razboritosti i opreza, te smanjenja rizika raspršenošću ulaganja vodeći pri tome računa o zakonskim ograničenjima ulaganja imovine.

3. Događaji nakon kraja poslovne godine

Nije bilo značajnih događaja nakon datuma izvještavanja koji bi bili značajni za ovo izvješće.

4. Aktivnosti istraživanja i razvoja

Društvo u 2019. godini nije sudjelovalo u aktivnostima istraživanja i razvoja.

5. Podružnice društva

Društvo nema podružnica, niti se planira njihovo osnivanje.

6. Pravila korporativnog upravljanja

Pravila korporativnog upravljanja implementirana su u Društvu koje upravlja Fondom.

Efikasno korporativno upravljanje nužan je preduvjet uspješnosti Društva. Isto se realizira kroz postavljanje strateških ciljeva, osiguranje infrastrukture koja omogućuje njihovu realizaciju, uspostavu jasne linije odgovornosti, osobnog integriteta Uprave i zaposlenika. Društvo primjenjuje eksterne i interne propise i prati kompatibilnost organizacijske strukture.

Izvješće poslovodstva (nastavak)

6. Pravila korporativnog upravljanja (nastavak)

6.1 Skupština Društva

Skupštinu Društva saziva Uprava nakon što Nadzorni odbor da suglasnost na odluke koje Skupština temeljem Društvenog ugovora i zakona usvaja. Skupština odlučuje o broju i imenovanju članova Uprave i Nadzornog odbora Društva, finansijskim izvješćima, uporabi dobiti i pokrivanju gubitka, davanju razrješnice članovima Uprave i Nadzornog odbora, imenovanju revizora, prestanku Društva i imenovanju likvidatora te izmjenama Društvenog ugovora. Skupština Društva donosi i druge odluke koje je dužna i ovlaštena donositi temeljem zakona i drugih propisa. Održavanje Skupštine nije potrebno ako se članovi Društva u pisanom obliku suglase o donošenju pojedine odluke.

6.2 Uprava Društva

Uprava Društva zastupa Društvo prema trećima. U vođenju poslovanja Uprava naročito vodi računa da Društvo posluje sukladno važećim zakonskim propisima, internim pravilima o upravljanju rizicima, a odgovorna je i za sustavno praćenje, procjenu i strategiju poslovanja. Uprava je dužna sastavljati finansijska izvješća, izvješćivati Hrvatsku agenciju za nadzor finansijskih usluga te realno procjenjivati ukupnu imovinu i obveze.

6.3 Nadzorni Odbor

Nadzorni odbor nadzire vođenje poslova i kontrolira ispravnost finansijskog poslovanja Društva u skladu sa zakonom, općim aktima i odlukama skupštine Društva, usvaja poslovne planove za narednu godinu kao i strateški plan za naredne tri godine, razmatra Izvješće poslovodstva o ostvarivanju poslovne politike, stanju i poslovanju Društva, daje suglasnost na prijedlog Uprave o usvajanju internih (periodičnih) finansijskih izvještaja i privremenom raspoređivanju dobiti prema tim izvješćima, kontrolira da li su godišnja finansijska izvješća sastavljena u skladu s podacima iz poslovnih knjiga i pokazuju li ispravno imovinsko i poslovno stanje Društva, zauzima stavove o prijedozima Uprave za raspoređivanje dobiti ili pokriće gubitaka po godišnjim finansijskim izvješćima, podnosi skupštini Društva izvješće o obavljenom nadzoru nad vođenjem poslova Društva te daje prethodnu suglasnost na odluke Uprave, kada je to određeno Zakonom.

Članove Nadzornog odbora imenuje Skupština uz prethodnu suglasnost Agencije, a jednog člana Nadzornog odbora imenuje Vlada Republike Hrvatske na prijedlog ministra nadležnog za mirovinski sustav.

6.4 Revizijski odbor

Sukladno Zakonu o reviziji, Društvo ima Revizijski odbor kojega čine četiri člana Nadzornog odbora Društva, od kojih jedan član Nadzornog odbora ima znanja iz područja računovodstva.

Revizijski odbor prati postupak finansijskog izvješćivanja te učinkovitost sustava unutarnje kontrole, unutarnje revizije, praćenja usklađenosti te sustav upravljanja rizicima, nadgleda provođenje revizije godišnjih finansijskih izvještaja, prati neovisnost samostalnih revizora ili revizorskog društva koje obavlja reviziju, a posebno ugovore o dodatnim uslugama, daje preporuke Nadzornom odboru o odabiru neovisnog revizora, raspravlja o planovima i godišnjem izvješću unutarnje revizije te o značajnim pitanjima koja se odnose na ovo područje kao i analizira ključne izvještaje nadzornih tijela, razmatra njihove nalaze i ispravljanje uočenih nedostataka/ nepravilnosti.

6.5 Sukob interesa

Politikom upravljanja sukobom interesa, Pravilnikom o radu, Pravilnikom o organizaciji i sistematizaciji poslova kao i pojedinačnim ugovorima o radu te Pravilnikom o standardima usklađenja tržišta kapitala i drugim internim aktima Društva jasno su naznačene dužnosti i odgovornosti svakog pojedinog radnika, zaključivanje osobnih transakcija relevantnih osoba te sprječavanje sukoba interesa.

U Društvu je na snazi i Pravilnik o praćenju usklađenosti kojim se uređuje usklađivanje internih i drugih akata Društva koji se koriste u redovnom poslovanju s pozitivnim zakonskim propisima, te pravila etičnosti i ponašanja radnika, postupak i ograničenja privatnih ulaganja radnika, pravila ponašanja na tržištu te pravila o zaštiti i postupanju s povlaštenim informacijama, poslovnim i drugim tajnama do kojih radnici mogu doći u redovnom poslovanju.

S ciljem uspostave učinkovitog mehanizma koji će omogućiti djelotvorno praćenje primjerenosti postupanja Društva vezano uz sprječavanje sukoba interesa, kao i identificirati potencijalan sukob interesa te uskladiti postupanje radi sprječavanja istog u Društву je osnovan i Odbor za sprječavanje sukoba interesa.

IZVJEŠTAJ O FINANCIJSKOM POLOŽAJU
na dan 31. prosinca 2019. godine

Konta skupine	Pozicija	Bilješka	31.12.2018.	31.12.2019.
	Imovina fonda			
10+18*	Novčana sredstva	5	51.881	18.392
37+52+18*	Depoziti kod kreditnih institucija		139.001	0
	Prenosivi dužnički i vlasnički vrijednosni papiri:		1.710.290	2.245.850
30+32+40+41+18*	– koji se vrednuju po fer vrijednosti	6	1.413.409	1.824.100
	a) kojima se trguje na uređenom tržištu		1.413.409	1.824.100
	b) nedavno izdani kojima je prospektom predviđeno uvrštenje		0	0
50+18*	– koji se vrednuju po amortiziranom trošku	7	296.881	421.750
31+51	Instrumenti tržišta novca		39.996	0
33x	Udjeli UCITS fondova		0	0
33y	Udjeli fondova sličnih UCITS fondovima		0	0
34	Udjeli alternativnih investicijskih fondova		0	0
35	Izvedeni finansijski instrumenti	17	698	319
55	Ostala finansijska imovina		0	0
raz 1 (osim kt 10) + 39 + 49	Ostala imovina		0	0
	Ukupna imovina		1.941.866	2.264.561
990-994	Izvanbilančna evidencija aktiva	17	191.538	241.362
	Obveze fonda			
20	Obveze s osnove ulaganja u finansijske instrumente		0	0
21+28*	Finansijske obveze koje se vrednuju po fer vrijednosti	17	147	2.014
22+28*	Finansijske obveze koje se vrednuju po amortiziranom trošku		0	0
23	Obveze prema mirovinskom društvu	8	598	663
24	Obveze prema depozitari		32	39
26	Obveze s osnove prijenosa obračunskih jedinica		3.281	200
25+28*	Ostale obveze mirovinskog fonda		0	0
	Ukupno obveze mirovinskog fonda		4.058	2.916
	Neto imovina mirovinskog fonda		1.937.808	2.261.645
	Broj obračunskih jedinica		15.370.132	17.047.860
	Vrijednost obračunske jedinice mirovinskog fonda		126.0762	132.6645
	Obveze fonda prema izvorima imovine			
90	Novčani primici s osnova uplata doprinosa i promjene članstva		2.286.070	2.797.440
93	Novčani izdaci s osnova isplata mirovinia i promjene članstva te zbog smrti člana		-608.946	-902.638
94	Dobit/gubitak tekuće poslovne godine		38.128	46.071
95	Zadržana dobit/gubitak iz prethodnih razdoblja		155.539	193.668
	Rezerve fer vrijednosti		67.017	127.104
96x + 96y	- fer vrijednost finansijske imovine		67.017	127.104
96z	- učinkoviti dio računovodstva zaštite		0	0
	Ukupno obveze prema izvorima imovine		1.937.808	2.261.645
995-999	Izvanbilančna evidencija pasiva	17	191.538	241.362

Računovodstvene politike i ostale bilješke u nastavku čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

**IZVJEŠTAJ O SVEOBUVATNOJ DOBITI
za razdoblje od 1. siječnja do 31. prosinca 2019. godine**

Konta skupine	Pozicija	Bilješka	01.01.2018.- 31.12.2018.	01.01.2019.- 31.12.2019.
	Neto realizirani dobici (gubici) od finansijskih instrumenata	10	10.124	3.809
73	Realizirani dobici od finansijskih instrumenata		13.196	8.891
63	Realizirani gubici od finansijskih instrumenata		3.072	5.082
	Neto nerealizirani dobici (gubici) od finansijskih instrumenata po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	10	581	-1.695
72 - 62	Nerealizirani dobici (gubici) od finansijskih instrumenata po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka (svođenje na fer vrijednost)		581	-1.695
71x - 60x	Neto tečajne razlike finansijskih instrumenata po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka		0	0
	Ostali prihodi		78.802	106.202
70	Prihodi od kamata i amortizacija premije (diskonta)	9	39.443	48.140
71y (osim 71x)	Pozitivne tečajne razlike		39.359	58.062
74	Prihodi od dividendi		0	0
75	Dobit od ukidanja rezervacija za umanjenje vrijednosti za očekivane kreditne gubitke		0	0
76	Ostali prihodi		0	0
	Ostali finansijski rashodi		44.634	54.607
67	Rashodi od kamata		0	0
60 (osim 60x)	Negativne tečajne razlike		44.634	54.607
64x	Gubici od umanjenja vrijednosti za očekivane kreditne gubitke		0	0
68	Ostali rashodi s osnova ulaganja u finansijske instrumente		0	0
	Ostali rashodi		6.745	7.638
61	Rashodi s osnova odnosa s mirovinskim društvom	12	6.405	7.219
65	Naknada depozitaru	13	335	406
66	Transakcijski troškovi	16	5	13
64y	Umanjenje ostale imovine		0	0
69	Ostali dozvoljeni troškovi mirovinskog fonda		0	0
	Dobit ili gubitak		38.128	46.071
	Ostala sveobuhvatna dobit		16.524	60.089
	<i>Promjena fer vrijednosti vlasničkih instrumenata</i>		0	0
	<i>Promjena revalorizacijskih rezervi: dužnički vrijednosti papiri</i>		16.524	60.089
	-nerealizirani dobici/gubici	10	16.524	60.089
	-preneseno u račun dobiti i gubitka (reklasifikacijske usklade)		0	0
	<i>Promjena revalorizacijskih rezervi: instrumenti zaštite (učinkoviti dio)</i>		0	0
	-dobici/gubici		0	0
	-preneseno u račun dobiti i gubitka (reklasifikacijske usklade)		0	0
	Ukupna sveobuhvatna dobit		54.652	106.160

Računovodstvene politike i ostale bilješke u nastavku čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

IZVJEŠTAJ O NOVČANIM TOKOVIMA
za razdoblje od 1. siječnja do 31. prosinca 2019. godine

Pozicija	Bilješka	01.01.2018.- 31.12.2018.	01.01.2019.- 31.12.2019.
Novčani tokovi iz poslovnih aktivnosti		-290.308	-248.113
Primici od prodaje prenosivih vrijednosnih papira		148.331	90.528
Izdaci od kupnje prenosivih vrijednosnih papira		-296.354	-565.724
Primici od prodaje instrumenata tržišta novca		0	40.000
Izdaci od kupnje instrumenata tržišta novca		-39.966	0
Primici od prodaje udjela investicijskih fondova		0	0
Izdaci od kupnje udjela investicijskih fondova		0	0
Primici od ulaganja u izvedenice		496.030	232.526
Izdaci od ulaganja u izvedenice		-495.829	-236.413
Primici od dividendi		0	0
Primici od kamata		43.430	59.617
Izdaci za kamate		0	0
Primici po depozitima i sličnim instrumentima		728.001	518.001
Izdaci po depozitima i sličnim instrumentima		-867.000	-379.000
Izdaci od naknada za upravljanje		-6.333	-7.155
Izdaci za naknade depozitaru		-331	-400
Izdaci za transakcijske troškove i ostale dozvoljene troškove mirovinskog fonda		-9	-9
Ostali primici iz poslovnih aktivnosti		178.514	85.218
Ostali izdaci iz poslovnih aktivnosti		-178.792	-85.302
Novčani tokovi iz financijskih aktivnosti		298.795	214.596
Primici s osnova uplata doprinosa i promjene članstva		547.299	511.369
Izdaci s osnova isplata mirovina i promjene članstva te zbog smrti člana		-248.504	-296.773
Ostali primici iz financijskih aktivnosti		0	0
Ostali izdaci iz financijskih aktivnosti		0	0
Efekti promjene tečaja stranih valuta		-463	28
Neto smanjenje povećanje novčanih sredstava		8.024	-33.489
Novac na početku razdoblja		43.857	51.881
Novac na kraju razdoblja	5	51.881	18.392

Računovodstvene politike i ostale bilješke u nastavku čine sastavni dio ovih financijskih izvještaja.

**IZVJEŠTAJ O PROMJENAMA U NETO IMOVINI MIROVINSKOG FONDA
za razdoblja od 1. siječnja do 31. prosinca 2019. godine**

Pozicija	01.01.2018.- 31.12.2018.	01.01.2019.- 31.12.2019.
Dobit ili gubitak	38.128	46.071
Ostala sveobuhvatna dobit	16.524	60.089
Povećanje/smanjenje neto imovine od poslovanja mirovinskog fonda (sveobuhvatna dobit)	54.652	106.160
Primici s osnova uplata doprinosa i promjene članstva	547.298	511.369
Izdaci s osnova isplata mirovina i promjene članstva te zbog smrti člana	-249.745	-293.692
Ukupno povećanje/smanjenje od transakcija s obračunskim jedinicama mirovinskog fonda	297.553	217.677
Ukupno povećanje/smanjenje neto imovine mirovinskog fonda	352.205	323.837

Računovodstvene politike i ostale bilješke u nastavku čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

IZVJEŠTAJ O POSEBNIM POKAZATELJIMA MIROVINSKOG FONDA
na dan 31. prosinca 2019. godine

u '000 kn

Pozicija	31.12.2019.	31.12.2018.	31.12.2017.	31.12.2016.	31.12.2015.
	2019.	2018.	2017.	2016.	2015.
Neto imovina mirovinskog fonda	2.261.645	1.937.808	1.585.601	1.213.028	880.444
Broj obračunskih jedinica mirovinskog fonda	17.047.860	15.370.132	12.989.661	10.540.838	8.211.257
Vrijednost obračunske jedinice mirovinskog fonda	132,6645	126,0762	122,0664	115,0789	107,2240
Prinos mirovinskog fonda	5,23	3,28	6,07	7,33	5,36
Pokazatelj ukupnih troškova	0,36	0,38	0,41	0,44	0,49
Pravne osobe za posredovanje u trgovaju financijskim instrumentima putem kojih je mirovinski fond obavio više od 10% svojih transakcija tijekom tekućeg razdoblja					
Pravne osobe za posredovanje u trgovaju financijskim instrumentima		Vrijednost transakcija obavljenih putem pravnih osoba za posredovanje iskazana kao postotak od ukupne vrijednosti svih transakcija fonda u tekućem razdoblju		Provizija plaćena pravnoj osobi za posredovanje iskazana kao postotak ukupne vrijednosti transakcija obavljenih posredstvom te pravne osobe	
ERSTE I STEIERMARKISCHE BANK D.D. RAIFFEISENBANK AUSTRIA D.D. ZAGREBAČKA BANKA D.D.		15,16 17,95 27,12		0,00 0,00 0,00	

Računovodstvene politike i ostale bilješke u nastavku čine sastavni dio ovih financijskih izvještaja.

IZVJEŠTAJ O VREDNOVANJU IMOVINE I OBVEZA MIROVINSKOG FONDA
na dan 31. prosinca 2019. godine

u '000 kn

Metoda vrednovanja	Pozicije	31.12.2018.	% NAV	31.12.2019.	% NAV
Fer vrijednost	Financijska imovina	1.454.103	75,04%	1.824.419	80,67%
	.....od toga tehnikama procjene	817.433	42,18%	1.323.025	58,50%
	Financijske obveze	-147	-0,01%	-2.014	-0,09%
	.....od toga tehnikama procjene	-147	-0,01%	-2.014	-0,09%
Amortizirani trošak	Financijska imovina	487.763	25,17%	440.142	19,46%
	Financijske obveze	0	0,00%	0	0,00%
Ostale metode	Ostala imovina	0	0,00%	0	0,00%
	Ostale obveze	-3.911	-0,20%	-902	-0,04%

Računovodstvene politike i ostale bilješke u nastavku čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

Bilješke uz finansijske izvještaje

1. Fond koji je predmet izvještavanja

AZ obvezni mirovinski fond kategorije C („Mirovinski fond“ ili „Fond“) osnovan je 30. svibnja 2014. godine, te je započeo s radom 21. kolovoza 2014. godine. Allianz ZB d.o.o. društvo za upravljanje obveznim i dobrovoljnim mirovinskim fondovima („Društvo za upravljanje“ ili „Društvo“) upravlja Mirovinskim fondom, a sjedište Društva za upravljanje se nalazi u Zagrebu, Heinzelova 70. Krajnji vlasnik i krajnje matično društvo Društva za upravljanje je Allianz SE, Njemačka.

Mirovinski fond je fond posebne vrste koji nema pravnu osobnost i osnovan je radi ulaganja doprinosa članova Mirovinskog fonda s ciljem povećanja vrijednosti imovine Mirovinskog fonda radi osiguranja isplate mirovinskih davanja njegovim članovima, u skladu s odredbama Zakona o obveznim mirovinskim fondovima (NN 19/14, NN 93/15, NN 64/18, NN 115/18) („Zakon“). Nakon što član ispuni prava za umirovljenje, ukupna imovina na računu člana prebacuje se u regulirano mirovinsko osiguravajuće društvo koje na taj način preuzima podmirivanje obveze za isplatu mirovine.

Načela i strategija ulaganja

Fond će provoditi ulaganja imovine poštujući temeljna načela ulaganja: sigurnosti, razboritosti i opreza, te smanjenja rizika raspršenošću ulaganja, vodeći pri tome računa o zakonskim ograničenjima ulaganja imovine.

U procesu procjene izloženosti imovine Fonda pojedinim tržišnim rizicima promatra se portfelj Fonda u agregiranoj formi, tj. unutar odgovarajućih klasa imovine. Klase izloženosti ujedno predstavljaju osnovu za procjenu utjecaja pojedinih tržišnih događaja na portfelj fonda, odnosno osnovu za procjenu rizika kojima je imovina fonda izložena.

OTP banka d.d. („Depozitar“) je depozitar Mirovinskog fonda.

Hrvatska agencija za nadzor financijskih usluga („Agencija“) je regulatorno tijelo Mirovinskog fonda.

2. Osnova za pripremu

Izjava o usklađenosti

Financijski izvještaji pripremljeni su u skladu s Pravilnikom o godišnjim, tromjesečnim i drugim izvještajima obveznog mirovinskog fonda (NN 140/2017, NN 9/2019) izdanom od strane Agencije odnosno računovodstvenom regulativom mirovinskih fondova u Republici Hrvatskoj.

Računovodstvena regulativa Agencije temelji se na Međunarodnim standardima financijskog izvještavanja usvojenim od strane Europske Unije („MSFI usvojeni od strane EU“).

Računovodstvene politike podudaraju se s računovodstvenim načelima Međunarodnih standarda financijskog izvještavanja usvojenih od strane EU, osim u dijelu izračuna očekivanih kreditnih gubitaka za financijsku imovinu po amortiziranom trošku te u dijelu prezentacije financijskih izvještaja koji su pripremljeni sukladno pravilniku Agencije. Tamo gdje se računovodstvene politike podudaraju s MSFI usvojenim od strane EU u opisu računovodstvenih politika Fonda poziva se na pojedine standarde koji su bili u primjeni na dan 31. prosinca 2019. godine.

Ovi financijski izvještaji odobreni su od strane Uprave Društva za upravljanje dana 2. ožujka 2020. godine.

Osnova za mjerenje

Ovi financijski izvještaji pripremljeni su na osnovi fer vrijednosti za financijske instrumente koji se vrednuju po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka i financijske instrumente koji se vrednuju po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit. Ostala financijska imovina i obveze iskazani su po amortiziranom trošku ili povijesnom trošku.

Prezentacija financijskih izvještaja

Ovi financijski izvještaji pripremljeni su na temelju konzistentne prezentacije i klasifikacije.

Bilješke uz finansijske izvještaje (nastavak)

2 Osnova za pripremu (nastavak)

Korištenje procjena i prosudbi

Sastavljanje finansijskih izvještaja sukladno računovodstvenoj regulativi primjenjivoj za mirovinske fondove u Republici Hrvatskoj zahtijeva donošenje prosudbi, procjena i pretpostavki od strane rukovodstva koje utječu na primjenu politika i objavljenih iznosa imovine i obveza, prihoda i troškova. Procjene i povezane pretpostavke temelje se na povijesnom iskustvu i različitim drugim faktorima koji se smatraju realnim u određenim okolnostima, čiji rezultati čine osnovu za donošenje prosudbi o knjigovodstvenim vrijednostima imovine i obveza koje nisu direktno vidljive iz ostalih izvora. Stvarni rezultati se mogu razlikovati od procjena.

Procjene i pripadajuće pretpostavke redovito se pregledavaju. Promjene računovodstvenih procjena priznaju se u razdoblju u kojem je promjena procjene napravljena ako promjena utječe samo na to razdoblje. Ako promjena utječe na razdoblje u kojem je nastala i na buduća razdoblja, priznaje se u razdoblju u kojem je nastala i u budućim razdobljima.

Informacije o prosudbama rukovodstva Društva za upravljanje koje se odnose na primjenu računovodstvenih propisa, koji imaju značajan utjecaj na finansijske izvještaje kao i informacije o procjenama sa znatnim rizikom mogućeg značajnog usklađenja u idućoj godini objavljene su u Bilješci 4.

Funkcionalna i izvještajna valuta

Finansijski izvještaji pripremljeni su u kunama ("kn"), koja je ujedno i funkcionalna valuta, te zaokruženi na najbližu tisuću.

Službeni tečaj na dan 31. prosinca 2019. godine bio je 7,442580 kuna za 1 euro (2018.: 7,417575 kuna) i 6,838721 kuna za 1 američki dolar (2018.: 6,269733 kuna).

3 Značajne računovodstvene politike

Računovodstvene politike dosljedno su primjenjivane na sva razdoblja prikazana u ovim finansijskim izvještajima.

Prihodi od ulaganja

Prihodi od ulaganja za razdoblje uključuju realizirane dobitke od ulaganja u vlasničke i dužničke vrijednosnice, udjele u investicijskim fondovima te derivativne finansijske instrumente, nerealizirane dobitke od finansijskih instrumenata po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka, prihode od kamata i amortizacije premije (diskonta), pozitivne tečajne razlike, dividende i ostali slični prihodi.

Mirovinski fond primjenjuje FIFO metodu („First-In-First-Out“) za određivanje realiziranih dobitaka i gubitaka kod prestanka priznavanja.

Prihodi od kamata od dužničkih vrijednosnica te tekućih računa i plasmana kod banaka priznaju se u dobiti ili gubitku kako nastaju, primjenom efektivne kamatne stope relevantnog instrumenta izračunate na datum stjecanja, kojom se budući procijenjeni novčani tokovi svode na neto sadašnju vrijednost tijekom razdoblja trajanja pripadajućeg ugovora ili primjenom odgovarajuće promjenjive kamatne stope. Prihodi od kamata uključuju i amortizaciju bilo kojeg diskonta ili premije, i ukoliko je primjenjivo, transakcijske troškove ili ostale razlike između početne knjigovodstvene vrijednosti kamatonosnog instrumenta i njegove vrijednosti po dospjeću, izračunatih primjenom efektivne kamatne stope. Metoda efektivne kamatne stope je metoda izračuna amortiziranog troška finansijske imovine ili obveze i raspoređivanja prihoda od kamata ili rashoda od kamata tijekom očekivanog razdoblja držanja instrumenata. Prihod od kamata od dužničkih instrumenata priznaje se po kuponskoj kamatnoj stopi te je prikazan u stavci Prihodi od kamata i amortizacije premije (diskonta) u Izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti.

Prihod od dividendi od vlasničkih vrijednosnih papira i raspodjele iz investicijskih fondova priznaju se kao prihod na datum objavljivanja prava na dividendu odnosno raspodjele iz investicijskih fondova umanjeno za oprez po odbitku.

Bilješke uz finansijske izvještaje (nastavak)

3 Značajne računovodstvene politike (nastavak)

Rashodi

Rashodi Mirovinskog fonda uključuju realizirane gubitke od ulaganja u vlasničke i dužničke vrijednosnice, udjele u investicijskim fondovima te derivativne finansijske instrumente, nerealizirane gubitke od finansijskih instrumenata po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka, naknade za upravljanje, naknade depozitaru, brokerske naknade od transakcija finansijskih instrumenata po računu dobiti i gubitka, transakcijske troškove, negativne tečajne razlike, te ostale rashode.

Troškovi poslovanja se priznaju u dobiti ili gubitku kako nastaju. Određene troškove poslovanja te rashode nastale na temelju upravljanja Fondom snosi Društvo za upravljanje u skladu sa Zakonom i regulativom Agencije te oni nisu prikazani kao rashod u finansijskim izvještajima Fonda.

Nerealizirani dobici i gubici od finansijskih instrumenata po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka

Nerealizirani dobici i gubici od ulaganja u finansijske instrumente uključuju promjenu fer vrijednosti finansijske imovine i obveza po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka.

Dobici i gubici od tečajnih razlika

Transakcije u stranim valutama preračunate su po službenom tečaju Hrvatske narodne banke na dan poslovne promjene. Monetarna i nemonetarna imovina i obveze izražene u stranim valutama preračunati su u kune po službenom tečaju koji se primjenjuje na datum izvještavanja. Sve tečajne razlike koje proizlaze iz preračunavanja stranih valuta i svi realizirani dobici umanjeni za gubitke kod prodaje ili namire monetarne imovine ili obveza uključeni su u dobit ili gubitak u Izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti. Tečajne razlike koje proizlaze iz finansijskih instrumenta po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak i finansijske imovine koja je po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit prikazane su u poziciji pozitivne odnosno negativne tečajne razlike finansijskih instrumenata po fer vrijednosti. Tečajne razlike koje proizlaze iz finansijskih instrumenta po fer vrijednosti kroz dobit ili gubitak prikazane su u poziciji neto tečajnih razlika finansijskih instrumenata po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka. Sve ostale tečajne razlike proizašle od preračunavanja stranih valuta po imovini i obvezama, uključujući novčana sredstva i depozite kod kreditnih institucija i ostala ulaganja koja se vrednuju po amortiziranom trošku prikazane su unutar ostalih tečajnih razlika.

Finansijski instrumenti

Klasifikacija

Mirovinski fond klasificira svoju finansijsku imovinu i finansijske obveze na temelju poslovnog modela upravljanja finansijskom imovinom i obvezama i obilježjima finansijske imovine s ugovornim novčanim tokovima u sljedeće kategorije: finansijska imovina i obveze po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka, finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit i finansijska imovina i obveze po amortiziranom trošku. Društvo za upravljanje odlučuje o klasifikaciji odmah pri inicijalnom priznavanju.

Finansijska imovina i finansijske obveze po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka

Finansijska imovina i finansijske obveze po fer vrijednosti kroz račun dobiti ili gubitke je finansijska imovina ili finansijske obveze koja nije klasificirana kao finansijska imovina koja se mjeri kroz ostalu sveobuhvatnu dobit ili finansijska imovina koja se mjeri po amortiziranom trošku.

Određena ulaganja ili obveze mogu se pri početnom priznavanju neopozivo kategorizirati u ovu kategoriju ako se time otklanja ili znatno umanjuje nedosljednosti pri mjerenu ili priznavanju (računovodstvena neusklađenost) koja bi u protivnome nastala zbog mjerjenja imovine ili obveza ili priznavanja dobiti ili gubitka povezanih s tom imovinom ili obvezama na različitim osnovama.

Finansijski instrumenti po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka uključuju ulaganja u derivativne finansijske instrumente.

Bilješke uz finansijske izvještaje (nastavak)

3 Značajne računovodstvene politike (nastavak)

Finansijski instrumenti (nastavak)

Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit

Finansijska imovina se klasificira po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit ukoliko su ispunjeni slijedeći uvjeti:

- a) Finansijska imovina drži se u okviru poslovnog modela čiji se cilj ostvaruje i prikupljanjem ugovornih novčanih tokova i prodajom finansijske imovine i
- b) Na temelju ugovornih uvjeta finansijske imovine na određene datume nastaju novčani tokovi koji su samo plaćanje glavnice i kamata na nepodmireni iznos glavnice.

Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobi uključuje dužničke vrijednosnice.

Finansijska imovina i obveze po amortiziranom trošku

Finansijska imovina se klasificira po amortiziranom trošku ukoliko su ispunjeni slijedeći uvjeti:

- a) Finansijska se imovina drži u okviru poslovnog modela čija je svrha držanje finansijske imovine radi prikupljanja ugovornih novčanih tokova i
- b) Na temelju ugovornih uvjeta finansijske imovine na određene datume nastaju novčani tokovi koji su samo plaćanje glavnice i kamata na nepodmireni iznos glavnice.

Iako se u ovu kategoriju klasificira imovina za koju je cilj držanje do dospijeća, prodaju je moguće realizirati u slučajevima povećanja kreditnog rizika imovine, povećanja rizika koncentracije, prekoračenja ograničenja ulaganja ili izvršenja prodaje netom prije dospijeća i ako su sredstva od prodaje približno jednaka iznosu koji se prikuplja u okviru preostalih ugovornih novčanih tokova.

Finansijska ulaganja koja se vrednuju po amortiziranom trošku uključuju dužničke vrijednosnice.

Ostale finansijske obveze

Finansijske obveze koje se ne vode po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka uključuju obveze s osnove ulaganja u finansijske instrumente i finansijske obveze proizašle iz imovine članova Mirovinskog fonda te ostale obveze.

Priznavanje i prestanak priznavanja

Priznavanje imovine i obveza provodi se ovisno o vrsti imovine i obveza, te provedenoj klasifikaciji. Fond priznaje finansijsku imovinu ili finansijsku obvezu u izvještaju o finansijskom položaju samo i isključivo kada fond postaje jedna od ugovornih strana na koju se primjenjuju ugovorni uvjeti instrumenta.

Finansijska imovina i obveze početno se priznaju po fer vrijednosti uvećano ili umanjeno, u slučaju finansijske imovine ili finansijskih obveza koje se ne vode po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka, za transakcijske troškove koji su direktno povezani sa stjecanjem ili isporukom finansijske imovine ili finansijskih obveza. Izuzetak od navedenog su finansijska imovina i finansijske obveze koje se mjere po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka, koji se pri početnom priznavanju ne dodaju transakcijski troškovi, jer se oni po nastanku priznaju u račun dobiti i gubitka.

Početno priznavanje finansijske imovine po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka, finansijske imovine po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit, te dužničkih vrijednosnih papira koji se vode po amortiziranom trošku, obavlja se na datum ugovora (datum trgovanja).

Početno priznavanje ostale imovine koja se mjeri po amortiziranom trošku obavlja se na datum namire.

Kupnja i prodaja finansijskih instrumenata priznaje se u imovini Fonda na datum ugovora (trgovanja). Zaključne transakcije kupnje priznaje se u imovini prema vrsti i provedenoj klasifikaciji finansijskog instrumenta uz istovremeno priznavanje obveze za namiru. Na dan zaključenja transakcije prodaje, u imovini fonda finansijski instrument se prestaje priznavati, a počinje se priznavati potraživanje s osnove prodaje finansijskog instrumenta.

Bilješke uz finansijske izvještaje (nastavak)

3 Značajne računovodstvene politike (nastavak)

Finansijski instrumenti (nastavak)

Prilikom sudjelovanja u javnoj ponudi vrijednosnih papira i instrumenata tržišta novca (inicijalna i sekundarna ponuda, ponuda ograničenom broju ulagatelja i sl.). prenosivi vrijednosni papiri i instrumenti tržišta novca iskazuju se kao potraživanje u iznosu prihvaćene ponude, a nakon njihovog upisa na račun Društva ili pod/skrbnika u središnjem depozitoriju, odnosno u slučaju ulaganja u prenosive vrijednosne papire izdavatelja iz druge države članice ili države članice Organizacije za gospodarsku suradnju i nadzor (dalje: OECD) po primljenoj obavijesti od depozitara, priznaje se u imovini Fonda sukladno klasifikacijama finansijske imovine.

Prenosivi vrijednosni papiri kod obvezujućih javnih ponuda za otkup vrijednosnih papira vrednuju se od datuma obavijesti depozitara o prihvaćenoj ponudi od strane ponuditelja po cijeni otkupa iz javne ponude.

Promjene nad imovinom i obvezama u poslovnim knjigama evidentiraju se na osnovu rednih i vjerodostojnih knjigovodstvenih isprava.

Potraživanja ili obveze po osnovi kamata i sličnih prava i obveza iskazuju se u imovini ili obvezama po utvrđivanju imateljevog prava.

Potraživanja za dividende ili udjele u dobiti priznaju se u imovini Društva na prvi dan od kojeg se dionicom trguje bez prava na dividendu (ex dividend date). Iznimno, Fond može priznati potraživanje za dividende ili udjele u dobiti u imovini na dan utvrđivanja imateljevog prava, a temeljem odluke o isplati dividende ili raspodjele dobiti nadležnog organa trgovačkog društva (npr. glavne skupštine) ili zaprimljene obavijesti od depozitara.

Naknadno mjerjenje

Nakon početnog priznavanja finansijska imovina, uključujući derivative koji predstavljaju imovinu, mjeri se po fer vrijednosti, bez umanjenja za iznos transakcijskih troškova koji mogu nastati prilikom prodaje ili drugog načina otuđenja, osim vezano za finansijsku imovinu koja se mjeri po amortiziranom trošku , primjenom metode efektivne kamatne stope.

Nakon početnog priznavanja finansijske obveze mjere se po amortiziranom trošku primjenom metode efektivne kamatne stope, osim:

- Finansijskih obveza po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka. Takve obveze, uključujući derivative koji predstavljaju obveze, mjeri se po fer vrijednosti, osim derivativne obveze koja je povezana i mora biti podmirena isporukom glavničkih instrumenata koji ne kotiraju, čija se fer vrijednost ne može pouzdano utvrditi, koja će se mjeriti po trošku stjecanja
- Finansijskih obveza koje nastaju ako prijenos finansijske imovine ne udovoljava zahtjevima prestanka priznavanja ili se računovodstveno tretira primjenom pristupa nastavka kontinuiranog sudjelovanja u imovini.

Vrijednosni papiri koji kotiraju na burzama dnevno se vrednuju po tekućoj ili tržišnoj vrijednosti, a koja najbolje odražava njihovu fer vrijednost. Razlika između tržišne vrijednosti i troška ulaganja vrijednosnog papira priznaje se kao usklađenje u nerealizirane dobitke ili gubitke u račun dobiti ili gubitka za vrijednosne papire koji se vrednuju po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka, odnosno u izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti za vrijednosne papire koji se vrednuju po fer vrijednosti kroz sveobuhvatnu dobit.

Temeljem prodaje javljaju se realizirani dobici/gubici koji čine razliku između knjigovodstvene cijene kupnje utvrđene na dan prodaje i cijene po kojoj se vrijednosni papir prodaje.

Obračun kamate po dužničkim vrijednosnih papirima evidentira se odvojeno od glavnice kako bi se izbjeglo poistovjećivanje rasta cijena koja proizlazi iz obračunate kamate i rasta tržišne vrijednosti dužničkog vrijednosnog papira.

Kamate se počinju obračunavati za imovinu i povezanu obvezu nakon datuma podmirenja kada se prenose s njima povezana prava. Datum podmirenja je datum na koji se imovina isporučuje subjektu ili na koji subjekt isporučuje imovinu.

Bilješke uz finansijske izvještaje (nastavak)

3 Značajne računovodstvene politike (nastavak)

Finansijski instrumenti (nastavak)

Nakon početnog priznavanja svi vrijednosni papiri koji se vrednuju po amortiziranom trošku dnevno se ponovno vrednuju po amortiziranom trošku ili trošku stjecanja umanjenom za trajno smanjenje vrijednosti. Amortizacijski iznos finansijskog sredstva jest iznos po kojem je finansijsko sredstvo bilo utvrđeno na početku priznanja minus otplate glavnice, plus ili minus otpis (izravno ili putem upotrebe računa ispravka vrijednosti) radi umanjenja vrijednosti.

Dužnički vrijednosni papir može se kupiti po nominalnoj vrijednosti, odnosno po višoj ili nižoj cijeni od nominalne. Eventualni diskont ili premija na dužnički vrijednosni papir koji se vrednuje po amortiziranom trošku mora se, tijekom životnog vijeka dužničkog vrijednosnog papira, amortizirati tako da na dan dospjeća knjigovodstvena vrijednost bude jednaka nominalnoj vrijednosti na koju vrijednosni papir glasi. Diskont i premija se amortiziraju tijekom razdoblja do dospjeća i priznaju u prihode od kamata. Kamatni prihod na dužničke vrijednosne papiре povećava se amortizacijom diskonta, a smanjuje amortizacijom premije. Rezultirajuća knjigovodstvena vrijednost dužničkog vrijednosnog papira predstavlja amortizirani trošak ulaganja. Dužnički vrijednosni papiri se amortiziraju primjenom metode efektivne kamatne stope. U poslovnim knjigama odvojeno se evidentira nabavna vrijednost koju čini glavnica i diskont odnosno premija, amortizacija premije ili diskonta, te pripadajuće kamate po dužničkom vrijednosnom papiru.

Nakon početnog priznavanja premija li diskont dužničkih vrijednosnih papira koji se vrednuju kroz ostalu sveobuhvatnu dobit amortizira se metodom efektivne kamatne stope i evidentira se u računu dobiti i gubitka.

Prestanak priznavanja

Finansijska imovina prestat će se priznavati u imovini Fonda, samo, i isključivo ako:

- a) Ugovorna prava na novčane tokove od finansijske imovine isteknu, ili
- b) Fond prenese finansijsku imovinu.

Fond prenosi finansijsku imovinu, samo, i isključivo ako:

- a) Prenese ugovorna prava na primitak novčanih tokova od finansijske imovine, ili
- b) Zadrži ugovorna prava na primitak novčanih tokova od finansijske imovine, ali preuzme ugovornu obvezu isplate novčanih tokova jednom ili više primatelj unutar ugovora.

Fond će ukloniti finansijsku obvezu (ili dio finansijske obveze) iz izvještaja o finansijskom položaju samo i isključivo ako je ista nestala, tj. ako je ugovorna obveza podmirena, ispravljena ili istekla.

Razmjena dužničkih instrumenata sa suštinski različitim uvjetima između postojećeg primatelja i davatelja računovodstveno će se tretirati kao nestajanje originalne finansijske obveze i priznavanje nove finansijske obveze. Slično tome, značajna izmjena uvjeta postojeće finansijske obveze ili dijela iste (koja je povezana ili nije povezana s finansijskim teškoćama dužnika) računovodstveno će se tretirati kao nestajanje originalne finansijske obveze i priznavanje nove finansijske obveze.

Razlika između knjigovodstvene vrijednosti finansijske obveze (ili dijela finansijske obveze) nestale ili prenesene drugoj strani i plaćene naknade, uključujući svu prenesenu nenovčanu imovinu ili preuzete obveze, priznat će se u dobiti ili gubitku.

Fond primjenjuje FIFO metodu („First-In-First-out“) za određivanje realiziranih dobitaka i gubitaka kod prestanak priznavanja.

Bilješke uz finansijske izvještaje (nastavak)

3 Značajne računovodstvene politike (nastavak)

Finansijski instrumenti (nastavak)

Principi mjerjenja fer vrijednosti

Fer vrijednost finansijske imovine temelji se na njihovoj kotiranoj tržišnoj cijeni na dan izvještavanja utvrđenoj prema regulativi Agencije, bez umanjenja za zavisne troškove ili je temeljena na vrijednosti sličnih finansijskih instrumenata.

Fer vrijednost utvrđuje se kao cijena koja se može ostvariti prodajom imovine ili platiti za prijenos obveze u redovnoj transakciji između tržišnih sudionika na datum mjerjenja, ili u njihovom nedostatku, cijena koja se može ostvariti na najpovoljnijem tržištu na kojem Fond ima pristup na datum mjerjenja. Fer vrijednost obveze također odražava njezin rizik neizvršenja. Fer vrijednost vlasničkih i dužničkih vrijednosnih papira temelji se na prosječnoj vaganoj cijeni trgovanja odnosno cijeni posljednje transakcije sukladno Pravilniku o utvrđivanju neto vrijednosti imovine i vrijednosti obračunske jedinice obveznog mirovinskog fonda (NN 128/17, NN 114/18).

Agencija zahtijeva da Društvo za upravljanje izračunava cijenu udjela u Fondu na temelju mjerjenja finansijskih instrumenata Fonda po službeno odobrenim cijenama. Društvo za upravljanje je dužno izdavati i povlačiti udjele po toj cijeni udjela. Službeno odobrene cijene finansijskih instrumenata Fonda ne moraju biti jednake zaključnim tržišnim cijenama ponude.

Međutim, postojanje kotirane cijene ne smatra se automatski odgovarajućom mjerom fer vrijednosti. Dodatno se prate trgovinski dani, volumen transakcija kao i velike oscilacije u kotiranim cijenama.

Ako službeno odobrena cijena finansijskog instrumenta nije dostupna na burzi ili od brokera/dealera za instrumente kojima se ne trguje na određenom tržištu, fer vrijednost instrumenta procjenjuje se primjenom tehnika procjene, uključujući upotrebu usporednih transakcija koje su obavljene prema tržišnim uvjetima, usporedbom fer vrijednosti drugog instrumenta koji je suštinski isti, tehnike diskontiranih novčanih tokova, ili bilo kojom drugom tehnikom procjene koja omogućava procjenu cijena dobivenih u stvarnim tržišnim transakcijama.

Kod primjene tehnika diskontiranog novčanog toka, procijenjeni budući novčani tokovi temelje se na najboljoj procjeni rukovodstva Društva za upravljanje, a primjenjena diskontna stopa je tržišna stopa na datum izvještavanja koja je primjenjiva na instrumente sa sličnim uvjetima. Kod primjene ostalih modela određivanja cijene, ulazni podaci temelje se na tržišnim podacima na datum izvještavanja.

Fer vrijednost derivatnih instrumenata kojima se ne trguje na uređenom tržištu procjenjuje se temeljem iznosa primitaka ili izdataka koje bi Fond imao u slučaju da prekine ugovor na datum izvještavanja, uzimajući u obzir trenutne tržišne uvjete i kreditnu sposobnost druge ugovorne strane.

Aktivno i neaktivno tržište

Smatra se da finansijski instrument kotira na aktivnom tržištu ako su kotirane cijene neposredno i redovno raspoložive na aktivnom tržištu, od trgovaca, brokera, poslovne grupe, agencije za regulaciju cijena ili zakonodavne agencije i ako te cijene predstavljaju stvarne i redovno nastale transakcije prema tržišnim uvjetima.

Kotirane tržišne cijene za određenu imovinu predstavljaju sadašnju cijenu ponude, a ako ista nije dostupna tada cijena posljednje transakcije dokazuje sadašnju fer vrijednost pod uvjetom da od razdoblja provedbe transakcije nije bilo značajnih promjena ekonomskih okolnosti niti se radilo o prisilnoj transakciji.

Za prenosive dužničke vrijednosne papire i instrumente tržišta novca, kojima se trguje u Republici Hrvatskoj, aktivnim tržištem smatra se tržište na kojem se navedenim instrumentima trgovalo minimalno 15 trgovinskih dana u tromjesečnom razdoblju.

Fer vrijednost prenosivih dužničkih vrijednosnih papira i instrumenata tržišta novca kojima se trguje u Republici Hrvatskoj na aktivnom tržištu izračunava se primjenom prosječne cijene trgovanja ponderirane količinom vrijednosnih papira protrgovanih na uređenom tržištu te prijavljenih OTC transakcija.

Bilješke uz finansijske izvještaje (nastavak)

3 Značajne računovodstvene politike (nastavak)

Finansijski instrumenti (nastavak)

Principi mjerena fer vrijednosti (nastavak)

Fer vrijednost prenosivih vrijednosnih papira te instrumenata tržišta novca kojima se trguje u drugoj državi članici Europske unije ili državi članici OECD-a na aktivnom tržištu vrednuje se primjenom zadnje cijene trgovanja objavljene na uređenom tržištu.

Instrumenti tržišta novca čiji je izdavatelj Republika Hrvatska, druga država članica ili država članica OECD-a vrednuju se metodom amortiziranog troška primjenom metode efektivne kamatne stope po prinosu do dospijeća relevantnom do trenutka nove transakcije u mirovinskom fondu kojim upravlja isto mirovinsko društvo, odnosno primarne emisije instrumenta tržišta novca istog izdavatelja s istim rokom dospijeća.

Prenosivi dužnički vrijednosni papiri čiji je izdavatelj Republika Hrvatska i kojima se trguje u Republici Hrvatskoj na neaktivnom tržištu vrednuju se primjenom zadnje cijene objavljene na službeno finansijsko-informacijskom servisu za dan za koji se vrednuje imovina i obveze.

Za prenosive vlasničke vrijednosne papire aktivnim tržištem smatra se tržište na kojem se navedenim instrumentom trgovalo minimalno 20 trgovinskih dana u tromjesečnom razdoblju.

Fer vrijednost vlasničkih vrijednosnih papira kojima se trguje u Republici Hrvatskoj na aktivnom tržištu izračunava se primjenom prosječne cijene trgovanja ponderirane količinom vrijednosnih papira protrgovanih na uređenom tržištu.

Fer vrijednost vlasničkih vrijednosnih papira na neaktivnom tržištu utvrđuje se tehnikama vrednovanja, kojima je cilj procijeniti cijenu po kojoj bi imovina bila prodana odnosno obveza prenesena u urednoj transakciji među tržišnim sudionicima za datum vrednovanja.

Procjene fer vrijednosti provode se na temelju tržišnih uvjeta i informacija o finansijskom instrumentu korištenjem vidljivih tržišnih podataka gdje je to moguće i oslanjanjem što je manje moguće na specifične interne procjene.

Dobici i gubici od naknadnog mjerena

Dobici i gubici proizašli iz promjene fer vrijednosti finansijskih instrumenata po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka priznaju se u dobit ili gubitak. Dobici i gubici proizašli iz promjene fer vrijednosti finansijskih instrumenata kroz ostalu sveobuhvatnu dobit priznaju se u rezervama fer vrijednosti te prikazuju u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti.

Umanjenje vrijednosti finansijske imovine

Na datum izvještavanja pregledavaju se finansijski instrumenti koji se vode po trošku ili amortiziranom trošku te po fer vrijednosti s promjenama fer vrijednosti priznatim u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti kako bi se ustanovilo postojanje objektivnih razloga za umanjenje vrijednosti. Ukoliko postoje takve indikacije, gubitak od umanjenja vrijednosti priznaje se u dobiti ili gubitku kao:

- razlika između knjigovodstvene vrijednosti imovine i sadašnje vrijednosti procijenjenih budućih novčanih tokova diskontiranih originalnom efektivnom kamatnom stopom, za finansijsku imovinu koja se vodi po trošku ili amortiziranom trošku, te
- kao kumulativni gubitak koji je priznat u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti, za finansijske instrumente po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit. Iznos kumulativnog gubitka koji je isključen iz ostale sveobuhvatne dobiti i prikazan unutar dobiti ili gubitka je razlika između troška kupnje (umanjeno za otplatu glavnice i amortizaciju) i trenutne fer vrijednosti umanjene za prethodno priznata umanjenja vrijednosti.

Sva finansijska imovina koja se vodi po amortiziranom trošku individualno se procjenjuje na umanjenje vrijednosti.

Kratkoročna stanja se ne diskontiraju.

Ako se u narednom razdoblju iznos gubitka od umanjenja vrijednosti koji je priznat za određenu finansijsku imovinu koja se vodi po amortiziranom trošku smanji i smanjenje se može objektivno povezati s događajem nastalim nakon smanjenja, smanjenje se poništava kroz dobit ili gubitak.

Bilješke uz finansijske izvještaje (nastavak)

3 Značajne računovodstvene politike (nastavak)

Finansijski instrumenti (nastavak)

Derativativni finansijski instrumenti

Derativativni finansijski instrumenti početno se priznaju po fer vrijednosti na dan zaključivanja derivativnih ugovora, a naknadno se mjere po njihovo fer vrijednosti. Kada derivativni instrumenti imaju pozitivnu fer vrijednost priznati su u imovini, dok se u slučaju negativne fer vrijednosti iskazuju u obvezama.

Fond koristi derivativne finansijske instrumente kako bi se na optimalan način zaštitilo od izloženosti valutnom riziku koji proizlazi iz poslovnih, finansijskih i ulagačkih aktivnosti. Fond ne drži niti izdaje derivativne finansijske instrumente u špekulativne svrhe. Svi derivativi su klasificirani kao finansijski instrumenti koji se drže radi trgovanja. Derativativni finansijski instrumenti uključuju terminske ugovore u stranoj valuti.

Novčana sredstva

Novčana sredstva obuhvaćaju transakcijske račune kod banaka.

Oporezivanje

Prema trenutno važećoj regulativi primjenjivoj u Hrvatskoj, dobit od Mirovinskog fonda ne podliježe oporezivanju.

Raspodjela rezultata Mirovinskog fonda

Raspodjela rezultata Mirovinskog fonda regulirana je Zakonom o obveznim mirovinskim fondovima. U skladu s trenutno važećim odredbama Zakona, sva dobit razdoblja raspoređuje se na račune članova.

Bilješke uz finansijske izvještaje (nastavak)

3 Značajne računovodstvene politike (nastavak)

Promjene računovodstvenih politika i objavljivanja

A) Usvajanje novih i izmijenjenih standarda i tumačenja

Sljedeći dopunjeni standardi na snazi su od 1. siječnja 2019. godine, ali nisu imali značajan utjecaj na Fond:

- MSFI 16, Najmovi (objavljen 13. siječnja 2016. godine, na snazi za godišnja razdoblja koja počinju na dan ili nakon 1. siječnja 2019. godine).
- IFRIC 23 „Neizvjesnost povezana s tretmanom poreza na dobit“ (objavljen 7. lipnja 2017. godine i na snazi za godišnja razdoblja koja počinju na dan ili nakon 1. siječnja 2019. godine).
- Karakteristike preplata s negativnom naknadom - Dodaci MSFI-ju 9 (objavljen 12. listopada 2017. godine i na snazi za godišnja razdoblja koja počinju na dan ili nakon 1. siječnja 2019. godine).
- Dodaci MRS-u 28 „Dugoročni udjeli u pridruženim subjektima i zajedničkim pothvatom“ (objavljen 12. listopada 2017. godine i na snazi za godišnja razdoblja koja počinju na dan ili nakon 1. siječnja 2019. godine).
- Godišnja poboljšanja MSFI-jeva za izvještajni ciklus od 2015. do 2017. godine – dodaci MSFI-ju 3, MSFI-ju 11, MRS-u 12 i MRS-u 23 (objavljeni 12. prosinca 2017. godine i na snazi za godišnja razdoblja koja počinju na dan ili nakon 1. siječnja 2019. godine).
- Dodaci MRS-u 19 „Izmjene, ograničenja ili podmirenje plana“ (objavljeni 7. veljače 2018. godine i na snazi za godišnja razdoblja koja počinju na dan ili nakon 1. siječnja 2019. godine).

B) Novi standardi i tumačenja koji još nisu usvojeni

Objavljeno je nekoliko novih računovodstvenih standarda i tumačenja koji nisu obvezni za izvještajna razdoblja koja završavaju 31. prosinca 2019. godine i koje Fond nije ranije usvojio):

Dodaci Konceptualnom okviru financijskog izvještavanja (na snazi za godišnja razdoblja koja počinju na dan ili nakon 1. siječnja 2020. godine). Izmijenjeni konceptualni okvir uključuje novo poglavlje o mjerenu; smjernice za izvještavanje o financijskom rezultatu; poboljšane definicije i smjernice - osobito definiciju obveze; i pojašnjenja u važnim područjima, kao što su uloga upravljanja, razboritosti i neizvjesnosti mjerena u financijskom izvještavanju.

Definicija značajnosti - Dodaci MRS-u 1 i MRS-u 8 (na snazi za godišnja razdoblja koja počinju na dan ili nakon 1. siječnja 2020. godine). Dodaci pojašnjavaju definiciju značajnosti i kako je treba primjenjivati kako bi obuhvaćala smjernice koje su do sada bile sadržane drugdje u MSFI-jevima. Nadalje, poboljšana su objašnjenja uz samu definiciju. Nапослјетку, dodaci osiguravaju dosljednost definicije značajnosti u svim MSFI-jevima. Informacije su značajne ako se opravdano može očekivati da će njihovo izostavljanje, pogrešno ili nejasno prikazivanje utjecati na odluke koje primarni korisnici financijskih izvještaja opće namjene donose na temelju tih financijskih izvještaja, a koje pružaju financijske informacije o određenom izvještajnom subjektu. Fond trenutno procjenjuje utjecaj dodataka na financijske izvještaje.

Reforma referentnih kamatnih stopa - Dodaci MSFI-ju 9, MRS-u 39 i MSFI-ju 7 (objavljeni 26. rujna 2019. godine i na snazi za godišnja razdoblja koja počinju na dan ili nakon 1. siječnja 2020.) Dodaci su proizašli iz zamjene referentnih kamatnih stopa kao što je LIBOR i ostale međubankovne ponudbene kamatne stope („IBOR-i“). Dodaci pružaju mogućnost privremenog oslobođenja od primjene određenih zahtjeva računovodstva zaštite na odnose zaštite na koje je izravno utjecala reforma IBOR-a. Računovodstvo zaštite novčanih tokova prema MSFI-ju 9 i MRS-u 39 zahtijeva da budući zaštićeni novčani tokovi budu „vrlo vjerojatni“. Ako ovi novčani tokovi ovise o IBOR-u, oslobođenje predviđeno dodacima od subjekta zahtijeva primjenu pretpostavke da se kamatna stopa na kojoj se temelje novčani tokovi neće promijeniti uslijed reforme. MRS 39 i MSFI 9 zahtijevaju procjenu očekivanih budućih događaja za primjenu računovodstva zaštite. Bez obzira na to što se trenutačno očekuje da novčani tokovi na koje se primjenjuju kamatne stope IBOR i kamatne stope koje ga zamjenjuju budu uglavnom jednake, čime se umanjuje bilo kakva neučinkovitost, to možda više neće biti slučaj kako se datum reforme bude približavao.

Bilješke uz finansijske izvještaje (nastavak)

3 Značajne računovodstvene politike (nastavak)

Promjene računovodstvenih politika i objavljivanja (nastavak)

B) Novi standardi i tumačenja koji još nisu usvojeni (nastavak)

Prema dodacima, subjekt može prepostaviti da na referentnu kamatu stopu na kojoj se temelje novčani tokovi zaštićene stavke, instrumenta zaštite ili zaštićenog rizika, nije utjecala reforma IBOR-a. Usljed reforme IBOR-a zaštita bi se mogla naći i izvan raspona od 80 - 125% koji je obvezan prema retroaktivnom testiranju u skladu s MRS-om 39. MRS 39 je stoga izmijenjen kako bi omogućio izuzeće od retroaktivnog testiranja učinkovitosti na način da se zaštita ne prekida tijekom razdoblja neizvjesnosti koju uzrokuje IBOR samo zato što se retroaktivna neučinkovitost nalazi izvan ovog raspona. Međutim, i tada bi još bi trebalo ispuniti ostale zahtjeve za primjenu računovodstva zaštite, uključujući procjenu očekivanih događaja. Kod nekih zaštita, zaštićena stavka ili zaštićeni rizik odnosi se na komponentu IBOR-a koja nije utvrđena ugovorom. Kako bi se primjenilo računovodstvo zaštite, MSFI 9 i MRS 39 zahtijevaju da se utvrđena komponenta rizika može zasebno utvrditi i pouzdano mjeriti.

Prodaja ili unos imovine između investitora i njegovog pridruženog društva ili zajedničkog pothvata – Dodaci MSFI-ju 10 i MRS-u 28 (objavljeni 11. rujna 2014. godine i na snazi za godišnja razdoblja koja počinju na dan ili nakon dana koji će utvrditi IASB, još nije odobreno od strane Europske unije). Ovim se dodacima rješava nedosljednost između zahtjeva iz MSFI-ja 10 i zahtjeva iz MRS-a 28 koji se odnose na prodaju ili doprinos imovine između investitora i njegovog pridruženog društva ili zajedničkog pothvata. Glavna je posljedica dodataka je da se puni dobitak ili gubitak priznaje kada transakcija uključuje poslovanje. Djelomični dobitak ili gubitak priznaje se kada transakcija uključuje imovinu koja ne predstavlja poslovanje, čak i ako se radi o imovini podružnice. Fond trenutno procjenjuje utjecaj dodataka na finansijske izvještaje.

Definicija poslovanja – Dodaci MSFI-ju 3 (objavljen 22. listopada 2018. godine i na snazi za stjecanja od početka godišnjeg izvještajnog razdoblja koje počinje na ili nakon 1. siječnja 2020. godine, još nije odobreno od strane Europske unije). Dodacima se izmjenjuje definicija poslovanja. Poslovanje mora imati inpute i detaljni proces koji zajedno značajno doprinose sposobnosti stvaranja rezultata. Nove smjernice pružaju okvir za procjenu ako input i detaljni proces postoji, uključujući i društva u ranoj fazi razvoja koja nisu generirala rezultate. U slučaju nepostojanja rezultata, za potrebe klasifikacije kao poslovanja trebala bi postojati organizirana radna snaga. Definicija pojma 'rezultati' sužena je kako bi se usredotočila na robu i usluge koje se pružaju kupcima, generirajući prihod od ulaganja i ostale prihode, a isključuje povrate u obliku nižih troškova i drugih ekonomskih koristi. Također više nije potrebno procjenjivati jesu li sudionici na tržištu sposobni zamijeniti nedostajuće elemente ili integrirati stečene aktivnosti i imovinu. Subjekt može primijeniti „test koncentracije“. Stečena imovina ne bi predstavljala poslovanje ako bi se gotovo cijelokupna fer vrijednost bruto stečene imovine koncentrirala u jednoj imovini (ili grupi slične imovine). Dodaci se odnose na buduća razdoblja i Fond će ih primijeniti i procijeniti njihov utjecaj od 1. siječnja 2020. godine.

Osim ako gore nije drugačije navedeno, ne očekuje se da će novi standardi i tumačenja značajno utjecati na finansijske izvještaje Fonda.

Bilješke uz finansijske izvještaje (nastavak)

4. Računovodstvene prosudbe i procjene

Bilješka Računovodstvene procjene i prosudbe nadopunjuje bilješku o upravljanju finansijskim rizicima. Procjene i prosudbe koje nose znatan rizik mogućih značajnih usklada knjigovodstvene vrijednosti imovine i obveza u sljedećoj poslovnoj godini, opisane su u nastavku.

Glavni izvori neizvjesnosti vezani za procjene

(a) Utvrđivanje fer vrijednosti

Dio finansijskih instrumenata Fonda mjeri se po fer vrijednosti i obično je moguće utvrditi njihovu fer vrijednost unutar razumnog raspona procjena.

Za finansijske instrumente Fonda kojima se trguje na organiziranim tržištima, a koji se mjere po fer vrijednosti, kotirane cijene su direktno dostupne. Međutim, fer vrijednost određenih finansijskih instrumenata, na primjer „over the counter“ derivativa ili vrijednosnica koje ne kotiraju, određuje se primjenom tehnika procjene, uključujući pozivanje na sadašnju fer vrijednost ostalih suštinski sličnih instrumenata (podložno odgovarajućim usklađenjima).

Utvrdjivanje fer vrijednosti finansijske imovine i obveza za koje ne postoji tržišna cijena zahtjeva korištenje metoda vrednovanja koje su opisane u Bilješci 3: *Principi mjerjenja fer vrijednosti*. Za finansijske instrumente s kojima se rijetko trguje i koji imaju netransparentnu cijenu, fer vrijednost je manje objektivna i zahtjeva različit stupanj prosudbe ovisno o likvidnosti, koncentraciji, neizvjesnosti tržišnih faktora, cjenovnim prepostavkama i ostalim rizicima koji utječu na pojedini instrument.

Procjene fer vrijednosti provode se u određenom vremenskom trenutku na temelju tržišnih uvjeta i informacija o finansijskom instrumentu. Ove su procjene po prirodi subjektivne i uključuju neizvjesnosti i pitanja koja značajno ovise o prosudbi, poput kamatnih stopa, promjenjivosti i procijenjenim novčanim tokovima, te se stoga, ne mogu utvrditi s potpunom preciznošću. Fond mjeri fer vrijednost temeljem hijerarhije fer vrijednosti koja je objašnjena u Bilješci 19: *Fer vrijednost*.

(b) Gubici od umanjenja vrijednosti finansijske imovine koja se vodi po amortiziranom trošku i imovine po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit

Potreba za umanjenjem vrijednosti imovine koja se vodi po amortiziranom trošku procjenjuje se kako je opisano u Bilješci 3: *Umanjenje vrijednosti finansijske imovine*. Umanjenje vrijednosti za pojedinačne izloženosti temelji se na najboljoj procjeni rukovodstva Društva za upravljanje o sadašnjoj vrijednosti očekivanih budućih novčanih primitaka. Pri procjeni tih novčanih primitaka, rukovodstvo procjenjuje finansijski položaj dužnika i neto nadoknadivu vrijednost instrumenata osiguranja.

(c) Regulatorni zahtjevi

Agencija je ovlaštena za provođenje regulatornog nadzora nad poslovanjem Fonda i može zahtijevati promjene knjigovodstvene vrijednosti imovine i obveza u skladu s odgovarajućim propisima. Uprava kontinuirano procjenjuje regulatorne zahtjeve i osigurava da Fond posluje u skladu s odgovarajućim propisima.

(d) Situacija na finansijskim tržištima

Uprava Društva za upravljanje ne može pouzdano procijeniti učinke na finansijski položaj Fonda bilo kakvog daljnog pogoršanja likvidnosti finansijskih tržišta te povećane nepostojanosti na tržištima valuta i kapitala. Uprava Društva za upravljanje smatra da poduzima sve potrebne mјere kako bi podržala održivost i rast poslovanja Fonda u trenutnim okolnostima.

S obzirom na svoju strategiju Fond je ulagao u obveznice Republike Hrvatske i kratkoročne depozite, vodeći računa o ograničavanju izloženosti prema pojedinom izdavatelju. Na taj način se kreditni rizik imovine Fonda zadržava na razinama koja je prihvatljiva u skladu s procjenom Uprave društva za upravljanje.

Bilješke uz finansijske izvještaje (nastavak)

5. Novčana sredstva

	31. prosinca 2018. '000 kn	31. prosinca 2019. '000 kn
Transakcijski računi kod Depozitara		
- denominirani u kunama	51.746	15.700
- denominirani u stranim valutama		
- denominirani u eurima	47	161
- denominirani u dolarima	88	2.531
	<hr/> 51.881	<hr/> 18.392
	<hr/>	<hr/>

6. Prenosivi vrijednosni papiri koji se vrednuju po fer vrijednosti

	31. prosinca 2018. '000 kn	31. prosinca 2019. '000 kn
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit		
- dužničke vrijednosnice	1.413.409	1.824.100
	<hr/>	<hr/>

7. Prenosivi vrijednosni papiri koji se vrednuju po amortiziranom trošku

	31. prosinca 2018. '000 kn	31. prosinca 2019. '000 kn
Dužničke vrijednosnice	296.881	421.750
	<hr/>	<hr/>

Bilješke uz finansijske izvještaje (nastavak)

8. Obveze prema mirovinskom društvu

	31. prosinca 2018. '000 kn	31. prosinca 2019. '000 kn
Obveze za naknadu za upravljanje	598	663
	<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>

9. Prihodi od kamata i amortizacija premija (diskonta)

	31. prosinca 2018. '000 kn	31. prosinca 2019. '000 kn
Dužničke vrijednosnice		
- po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	33.147	37.682
- po amortiziranom trošku	6.286	10.426
Plasmani kod banaka	10	32
	<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>
	39.443	48.140
	<hr/> <hr/>	<hr/> <hr/>

Iznos od 37.682 tisuće kuna (2018.: 33.147 tisuća kuna) uključuje 13.172 tisuće kuna (2018.: 10.243 tisuće kuna) amortizacije premije po metodi efektivne kamatne stope za finansijsku imovinu koja se vrednuje po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit.

Iznos od 10.426 tisuća kuna (2018.: 6.286 tisuća kuna) uključuje 394 tisuće kuna (2018.: 245 tisuća kuna) amortizacije premije po metodi efektivne kamatne stope za finansijsku imovinu koja se vrednuje po amortiziranom trošku. U izvještajnim razdobljima nije bilo kamatnih prihoda po osnovi imovine umanjene vrijednosti.

Bilješke uz finansijske izvještaje (nastavak)

10. Neto realizirani i nerealizirani dobici (gubici) od finansijskih instrumenata i tečajne razlike

2018.	Neto realizirani dobici od finansijskih instrumenata '000 kn	Neto nerealizirani dobici od finansijskih instrumenata po fer vrijednosti '000 kn	Neto tečajne razlike finansijskih instrumenata po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka '000 kn	Ukupno '000 kn	
Portfelj po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka					
Instrumenti tržišta nova	0	30	-	30	
Derativativni instrumenti	2.153	551	-	2.704	
	2.153	581	-	2.734	
Portfelj po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit					
Dužničke vrijednosnice	7.971	16.524	-	24.495	
Ukupno	10.124	17.105	-	27.229	

2019.	Neto realizirani dobici (gubici) od finansijskih instrumenata '000 kn	Neto nerealizirani dobici (gubici) od finansijskih instrumenata po fer vrijednosti '000 kn	Neto tečajne razlike finansijskih instrumenata po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka '000 kn	Ukupno '000 kn	
Portfelj po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka					
Instrumenti tržišta nova	4	0	0	4	
Derativativni instrumenti	-3.443	-1.695	0	-5.138	
	-3.439	-1.695	0	-5.134	
Portfelj po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit					
Dužničke vrijednosnice	7.248	60.089	0	67.337	
Ukupno	3.809	58.394	0	62.203	

Bilješke uz finansijske izvještaje (nastavak)

10 Neto realizirani i nerealizirani dobici (gubici) od finansijskih instrumenata i ostale tečajne razlike (nastavak)

Nerealizirani dobici i gubici kao i tečajne razlike se računaju dnevno na bruto principu te se u Izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti prikazuje kumulativ gubitaka i dobitaka. Prilikom prodaje finansijskih instrumenata realizirani efekti priznaju se po neto principu u realizirane dobitke ili gubitke uvećano ili umanjeno za razliku do prodajne cijene. Realizirani efekti za imovinu po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit priznaju se po neto principu i prenose u račun dobiti ili gubitka uvećano ili umanjeno za razliku do prodajne cijene. U izvještaju o sveobuhvatnoj dobiti u pozicijama realizirani dobici i realizirani gubici prikazan je neto iznos dobitaka i gubitaka zabilježenih do trenutka prodaje.

Ostale pozitivne i negativne tečajne razlike odnose se na tečajne razlike od finansijskih instrumenata koji se vode po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit, finansijskih instrumenata koji se vode po amortiziranom trošku, te tečajne razlike nastale pri svođenju tekućih računa i ostalih potraživanja, kao i efekte od spot kupoprodaje stranih valuta.

U 2019. godini Mirovinski fond realizirao je 218 tisuća kuna negativnih neto tečajnih efekata (2018.: 752 tisuće kuna) od spot kupoprodaje stranih valuta.

11. Naknada od uplaćenih doprinosa

Društvo za upravljanje od 1.1.2019. godine ima pravo na naknadu od uplaćenih doprinosa koja iznosi 0,5% od doprinosa pojedinog člana uplaćenih u Mirovinski fond. U 2018. godini naknada od uplaćenih doprinosa iznosila je najviše 0,7%, te se u prve dvije godine članstva ova naknada zaračunava po jedinom članu u iznosu od najviše 0,7% od navedene osnovice. Za svaku iduću godinu članstva pojedinog člana naknada se smanjivala za 0,05 postotnih poena. Najniža naknada od uplaćenih doprinosa nije bila niža od 0,5% od uplaćenih doprinosa. Naknada se direktno umanjuje od doprinosa uplaćenih dnevno od strane članova Mirovinskog fonda i prenosi Društvu za upravljanje od strane Središnjeg registra osiguranika (REGOS), naknada se ne priznaje kao rashod Mirovinskog fonda, te su doprinosi uplaćeni od strane članova prikazani u finansijskim izvještajima Mirovinskog fonda u iznosu umanjenom za naknadu od uplaćenih doprinosa.

12. Rashodi s osnova odnosa s mirovinskim društvom

	2018. '000 kn	2019. '000 kn
Naknada za upravljanje	6.405	7.219

Dnevno upravljanje Mirovinskim fondom obavlja Allianz ZB d.o.o. društvo za upravljanje obveznim i dobrovoljnim mirovinskim fondovima. Naknada za upravljanje u 2019. godini iznosi 0,338 % godišnje (2018.: 0,363%) od ukupne imovine umanjene za finansijske obveze Fonda. Naknada se obračunava dnevno, a naplaćuje mjesечно.

13. Naknada depozitaru

OTP banka d.d. je Depozitar ("Depozitar") imovine Mirovinskog fonda. Naknada Depozitaru obračunava se na vrijednost ukupne imovine Mirovinskog fonda umanjene za iznos svih obveza Mirovinskog fonda s osnove ulaganja.

Naknada Depozitaru u 2019. godini iznosila je 0,019% (2018.: 0,019%).

Naknada se obračunava dnevno, a naplaćuje mjesечно.

Bilješke uz finansijske izvještaje (nastavak)

14. Naknada za izlaz

Društvo za upravljanje također ima pravo na naknadu za izlaz koja se obračunava članu prilikom izlaska iz Mirovinskog fonda u fond pod upravljanjem drugog društva za upravljanje. Ova naknada se obračunava na iznos na osobnom računu člana i odbija od iznosa na osobnom računu člana Mirovinskog fonda. Budući da se naknada direktno umanjuje od iznosa sa računa člana i prebacuje Društvu za upravljanje, naknada se ne priznaje kao rashod Mirovinskog fonda. Naknada se računa kako slijedi:

Datum izlaza	2018.	2019.
	Naknada za izlaz	Naknada za izlaz
Prva godina članstva	0,8%	0,8%
Druga godina članstva	0,4%	0,4%
Treća godina članstva	0,2%	0,2%
Izlaz u narednim godinama članstva	nula	nula

15. Naknada Agenciji

U skladu s regulativom, naknada se obračunava od strane Agencije na ukupnu imovinu Mirovinskog fonda u iznosu od 0,035% godišnje (2018.: 0,033%). Naknadu snosi Društvo za upravljanje i ne naplaćuje se od Mirovinskog fonda. Naknada se obračunava dnevno, a naplaćuje mjesečno.

16. Transakcijski troškovi

Transakcijski i ostali rashodi uključuju transakcijske troškove i troškove namire.

17. Derivativni finansijski instrumenti i trgovanje stranim valutama

Na dan 31. prosinca 2019. godine Fond ima deset forward ugovora (2018.: sedam forward ugovora) ugovorne vrijednosti 241.362 tisuće kuna (2018.: 191.538 tisuća kuna) kojima vrijednost obveze iznosi 2.014 tisuća kuna (2018.: 147 tisuća kuna), a vrijednost potraživanja 319 tisuća kuna (2018.: 698 tisuća kuna).

Sukladno Zakonu o obveznim mirovinskim fondovima i Pravilniku o dozvoljenim ulaganjima i dodatnim ograničenjima ulaganja obveznog mirovinskog fonda, mirovinskim fondovima dozvoljeno je ulaziti u derivativne transakcije isključivo radi postizanja valutne usklađenosti, ukoliko su zadovoljeni određeni uvjeti.

Mirovinski fond primarno je izložen valutnom riziku koji proizlazi iz njegovih ulaganja denominiranih u eurima u koje se ulažu kunski doprinosi uplaćeni od strane članova Mirovinskog fonda. Sukladno tome, Mirovinski fond uglavnom sklapa OTC devizne terminske ugovore ekonomske zaštite temeljem kojih kupuje kune i prodaje stranu valutu, s dospjećem do godinu dana.

Na terminske ugovore Fond ne primjenjuje računovodstvo zaštite.

18. Finansijski instrumenti i povezani rizici

Sukladno svojoj upravljačkoj strategiji, Mirovinski fond drži različite derivativne i nederivativne finansijske instrumente. Ulagački portfelj Mirovinskog fonda uključuje kotirane dužničke vrijednosnice, te plasmane kod banaka.

Ulagačke aktivnosti Mirovinskog fonda izlažu Mirovinski fond različitim vrstama rizika povezanih s finansijskim instrumentima i tržištima na kojima ulaže. Najznačajnije vrste finansijskog rizika kojima je Mirovinski fond izložen su tržišni rizik, kreditni rizik i rizik likvidnosti.

Strukturu imovine i povezane rizike određuje i nadzire Društvo za upravljanje Mirovinskim fondom kako bi se ostvarili ciljevi ulaganja.

Bilješke uz finansijske izvještaje (nastavak)

18 Finansijski instrumenti i povezani rizici (nastavak)

Tržišni rizik

Tržišni rizik obuhvaća potencijalne gubitke i dobitke koji mogu nastati kao posljedica tečajnog rizika, kamatnog rizika i cjenovnog rizika.

Strategija upravljanja tržišnim rizikom Mirovinskog fonda određena je investicijskim ciljevima Mirovinskog fonda. Tržišnim rizikom i cijelokupnom tržišnom pozicijom Mirovinskog fonda dnevno upravlja Društvo za upravljanje sukladno usvojenim politikama i procedurama.

Investicijski cilj Fonda je očuvanje i rast vrijednosti imovine Fonda investiranjem u isključivo dužničke vrijednosne papire i instrumente tržišta novca sa posebnim naglaskom na održavanje odgovarajuće likvidnosti. Društvo za upravljanje postiže navedeni cilj ulaganjem imovine Mirovinskog fonda u sljedeće vrijednosne papire, uzimajući u obzir zakonska ograničenja i ograničenja ulaganja postavljena od strane Agencije:

1. prenosome dužničke vrijednosne papire i instrumente tržišta novca čiji je izdavatelj Republika Hrvatska, druga država članica ili država članica Organizacije za gospodarsku suradnju i razvoj (u dalnjem tekstu: OECD) te Hrvatska narodna banka ili središnja banka druge države članice, odnosno države članice OECD-a odnosno javno međunarodno tijelo kojemu pripada većina država članica - najmanje 70% neto vrijednosti imovine Fonda.
2. prenosome dužničke vrijednosne papire i instrumente tržišta novca za koje jamči Republika Hrvatska, druga država članica, država članica OECD-a, Hrvatska narodna banka, ili središnja banka druge države članice, odnosno države članice OECD-a, ili javno međunarodno tijelo kojemu pripadaju jedna ili više država članica - najviše 10% neto vrijednosti imovine Fonda, uzimajući u obzir i posrednu izloženost iz točke 6. članka 125. Zakona o obveznim mirovinskim fondovima.
3. prenosome dužničke vrijednosne papire i instrumente tržišta novca uvrštene na uređeno tržište u smislu odredbi zakona koji uređuje tržište kapitala, čiji je izdavatelj jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave u Republici Hrvatskoj, drugoj državi članici ili državi članici OECD-a - najviše 10% neto vrijednosti imovine Fonda, uzimajući u obzir i posrednu izloženost iz točke 6. članka 125. Zakona o obveznim mirovinskim fondovima.
4. prenosome dužničke vrijednosne papire i instrumente tržišta novca uvrštene na uređeno tržište u smislu odredbi zakona koji uređuje tržište kapitala, čiji izdavatelj ima sjedište u Republici Hrvatskoj, drugoj državi članici ili državi članici OECD-a - najviše 10% neto vrijednosti imovine Fonda, uzimajući u obzir i posrednu izloženost iz točke 6.članka 125. Zakona o obveznim mirovinskim fondovima.
5. udjele UCITS fondova koji su odobrenje za rad dobili u Republici Hrvatskoj ili drugoj državi članici ili odgovarajućih fondova koji su odobrenje za rad dobili u državi članici OECD-a, pod uvjetom da su provođenje nadzora nad tim fondovima i razina zaštite ulagatelja istovjetni onima propisanim zakonom koji uređuje osnivanje i rad otvorenih investicijskih fondova s javnom ponudom - najviše 10% neto vrijednosti imovine Fonda, pod uvjetom da se takvim ulaganjem stječe posredna izloženost isključivo prema imovini iz točaka 1., 2., 3., 4., 6. i 8.
6. depozite kod kreditnih institucija koji su povratni na zahtjev te koji dospijevaju za najviše 12 mjeseci, pod uvjetom da kreditna institucija ima registrirano sjedište u Republici Hrvatskoj ili drugoj državi članici ili državi članici OECD-a, pod uvjetom da su provođenje nadzora nad tom kreditnom institucijom i razina zaštite deponenata istovjetni onima propisanim zakonom koji uređuje poslovanje kreditnih institucija - najviše 20% neto vrijednosti imovine Fonda.
7. izvedene finansijske instrumente kojima se trguje na uređenim tržištima u smislu odredbi zakona koji uređuje tržište kapitala ili izvedene finansijske instrumente kojima se trguje izvan uređenih tržišta (neuvrštene OTC izvedenice) isključivo radi postizanja valutne usklađenosti i u svrhu zaštite imovine mirovinskog fonda od kamatnog i/ili valutnog rizika.
8. novac na računima otvorenima u kreditnim institucijama iz točke 6. - najviše 10% neto vrijednosti imovine Fonda, odnosno iznimno 20% neto vrijednosti imovine Fonda, ali na rok ne duži od 14 dana.

Bilješke uz finansijske izvještaje (nastavak)

18 Finansijski instrumenti i povezani rizici (nastavak)

Tržišni rizik (nastavak)

9. prenosive dužničke vrijednosne papire koji služe za financiranje ili sekuritizaciju infrastrukturnih projekata na području Republike Hrvatske – najviše 10% neto vrijednosti imovine Fonda.
10. druge vrste imovine koja je proizašla iz imovine iz točaka 1. do 8.

Imovina Fonda ne smije biti uložena u prenosive vlasničke vrijednosne papire i udjele ili dionice u alternativnim investicijskim fondovima.

Imovina Fonda mora se ulagati na način da bude valutno usklađena s obvezama Fonda, odnosno najmanje 90% neto vrijednosti imovine Fonda mora biti uloženo u imovinu kojom se trguje ili koja se namiruje u valuti u kojoj se isplaćuju mirovine iz obveznog mirovinskog osiguranja na temelju individualne kapitalizirane štednje.

Imovina Mirovinskog fonda investira se u dužničke vrijednosne papire i instrumente tržišta novca sukladno zakonskim ograničenjima i tržišnim uvjetima kako bi maksimizirala očekivani prihod te minimizirala očekivani rizik. Društvo za upravljanje nastoji ostvariti željeni prinos alocirajući sredstva u one vrste vrijednosnih papira i na ona tržišta za koja procijeni da će u budućnosti davati najbolje prinose u odnosu na prateći rizik. Društvo za upravljanje upravlja rizicima na dnevnoj osnovi, u skladu s politikama i procedurama koje su na snazi.

(a) Tečajni rizik

Mirovinski fond može ulagati u finansijske instrumente, te izvršavati transakcije denominirane u stranim valutama koje ne predstavljaju njegovu funkcionalnu valutu. Sukladno tome, Fond je izložen riziku promjene tečaja njegove valute u odnosu na ostale valute na način koji može negativno utjecati na dobit i vrijednost Fonda.

Izloženost tečajnom riziku svakodnevno se mjeri. Terminski ugovori u stranoj valuti koriste se kako bi se smanjila izloženost tečajnom riziku.

Kao što je objašnjeno u Bilješci 17 *Derivativni finansijski instrumenti i trgovanje stranim valutama*, zakonska regulativa dozvoljava mirovinskim fondovima korištenje derivativa radi postizanja valutne usklađenosti, ukoliko su zadovoljeni određeni uvjeti. Tijekom 2019. godine, Mirovinski fond sklopio je 34 (2018.: 18 deviznih forward ugovora) devizna forward ugovora s ciljem ekonomske zaštite njegove izloženosti tečajnom riziku koji proizlazi iz vrijednosnih papira denominiranih u eurima i američkim dolarima.

Da je tečaj eura na dan 31. prosinca 2019. u odnosu na kunu ojačao/oslabio 1%, uz pretpostavku ostalih nepromijenjenih varijabli, to bi rezultiralo povećanjem/smanjenjem neto imovine za 3.774 tisuće kuna (2018.: 2.992 tisuće kuna).

Da je tečaj američkog dolara na dan 31. prosinca 2019. u odnosu na kunu ojačao/oslabio 1%, uz pretpostavku ostalih nepromijenjenih varijabli, to bi rezultiralo povećanjem/smanjenjem neto imovine za 106 tisuća kuna (2018.: 36 tisuća kuna).

Bilješke uz finansijske izvještaje (nastavak)

18 Finansijski instrumenti i povezani rizici (nastavak)

Tržišni rizik (nastavak)

(a) Tečajni rizik (nastavak)

Ukupna izloženost Mirovinskog fonda tečajnim fluktuacijama na dan izvještavanja je bila kako slijedi:

	31. prosinca 2018. '000 kn	31. prosinca 2018. %	31. prosinca 2019. '000 kn	31. prosinca 2019. %
Imovina				
Euro	388.221	20,03	511.542	22,62
Američki dolar	105.240	5,43	119.291	5,27
Ukupno strane valute	<u>493.461</u>	<u>25,46</u>	<u>630.833</u>	<u>27,89</u>
Kuna	1.448.405	74,75	1.633.728	72,24
Ukupno imovina	<u>1.941.866</u>	<u>100,21</u>	<u>2.264.561</u>	<u>100,13</u>
Obveze				
Kuna	-4.058	-0,21	-2.916	-0,13
Ukupno obveze	<u>-4.058</u>	<u>-0,21</u>	<u>-2.916</u>	<u>-0,13</u>
Neto imovina Mirovinskog fonda	<u>1.937.808</u>	<u>100,00</u>	<u>2.261.645</u>	<u>100,00</u>

Izloženost imovine Fonda prema euru i američkom dolaru zaštićena je forward ugovorima nominalnih vrijednosti prikazanih u nastavku:

	31. prosinca 2018. Nominalna vrijednost '000 kn	31. prosinca 2019. Nominalna vrijednost '000 kn
Euro	89.113	133.455
Američki dolar	102.425	107.907
	<u>191.538</u>	<u>241.362</u>

Bilješke uz finansijske izvještaje (nastavak)

18 Finansijski instrumenti i povezani rizici (nastavak)

Tržišni rizik (nastavak)

(a) *Tečajni rizik (nastavak)*

Rizik specifičnih instrumenata

Mirovinski fond ulazi u termske ugovore u stranoj valuti kako bi ekonomski zaštitio cijelokupni portfelj od valutnog rizika i podmirio transakcije u stranoj valuti. Termski ugovor u stranoj valuti je ugovor između dvije strane o razmjeni različitih valuta po određenom tečaju na unaprijed dogovoren budući datum i mora biti namiren u novcu.

Termski ugovori u stranoj valuti rezultiraju izloženošću tržišnom riziku na temelju promjena tečaja strane valute povezane s ugovorenim iznosima. Tržišni rizik se pojavljuje zbog mogućnosti promjena tečaja strane valute. Termski ugovori koji imaju pozitivnu fer vrijednost rezultiraju kreditnom izloženošću prema suprotnoj strani u ugovoru.

Nominalni iznosi predstavljaju pripadajuće referentne iznose strane valute na kojima se temelje fer vrijednosti termskih ugovora u stranoj valuti kojima Mirovinski fond trguje. Dok nominalni iznosi ne predstavljaju sadašnju fer vrijednost i ne ukazuju neophodno na buduće novčane tokove termskih ugovora u stranoj valuti u posjedu Mirovinskog fonda, pripadajuće promjene cijena, koje proizlaze iz varijabli specificiranih nominalnim iznosima, utječu na fer vrijednost ovih derivativnih finansijskih instrumenata.

(b) *Kamatni rizik*

Mirovinski fond je izložen riziku fer vrijednosti kamatnih stopa koji se uglavnom odnosi na dužničke vrijednosnice s fiksnom stopom, budući da cijene obveznica ovise o promjenama kamatnih stopa. Mirovinski fond nema kamatonosnih obveza.

Kako bi Fond ograničio izloženost riziku promjene kamatnih stopa prati se duracija dužničkog dijela portfelja.

Na dan 31. prosinca 2019. duracija cijelog portfelja dužničkih vrijednosnih papira iznosi 4,11 (2018.: 3,69). Navedeno znači, da su kamatne stope bile za 1 postotni bod veće/manje, vrijednost imovine bila bi 92.405 tisuća kuna manja/veća (2018.: 64.557 tisuća kuna), kao posljedica smanjenja/povećanja fer vrijednosti dužničkih vrijednosnica.

Efektivne kamatne stope

31. prosinca 2018. 31. prosinca 2019.

	%	%
Novčana sredstva i depoziti kod kreditnih institucija	0,01	0,02
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka	0,09	0,00
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	1,40	0,59
Finansijska imovina koja se vodi po amortiziranom trošku	3,10	2,64

Bilješke uz finansijske izvještaje (nastavak)

18 Finansijski instrumenti i povezani rizici (nastavak)

Tržišni rizik (nastavak)

(c) Cjenovni rizik vlasničkih vrijednosnica

Cjenovni rizik vlasničkih vrijednosnica je rizik da će se vrijednost instrumenta mijenjati kao rezultat promjena tržišnih cijena, bilo da su iste uzrokovane faktorima specifičnim za određeno ulaganje, njegovog izdavatelja ili faktore koji utječu na sve instrumente kojima se trguje na tržištu.

Sukladno Zakonu, Mirovinskom fondu nisu dozvoljena ulaganja u prenosive vlasničke vrijednosne papire i udjele ili dionice u alternativnim investicijskim fondovima te zbog toga nije izložen cjenovnom riziku vlasničkih vrijednosnica.

Kreditni rizik

Kreditni rizik predstavlja rizik da stranka finansijskog instrumenta neće biti u mogućnosti, u cijelosti ili djelomično, podmiriti svoje obveze prema Mirovinskom fondu u trenutku njihova dospjeća. Neispunjavanje obveza od strane stranke prema Mirovinskom fondu ugrozilo bi likvidnost Mirovinskog fonda i smanjilo vrijednost njegove imovine. Kreditna izloženost Mirovinskog fonda na datum izvještavanja od finansijskih instrumenata koji se drže radi trgovanja i po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit odražava se kroz njihovu pozitivnu fer vrijednost na datum izvještavanja, kako je prikazano u Izvještaju o finansijskom položaju.

Rizik da druga strana unutar derivativnog ili drugog instrumenta za trgovanje neće ispuniti svoje obveze redovno se prati. Pri praćenju kreditnog rizika, posebna je pažnja posvećena trgovaju instrumentima sa pozitivnom fer vrijednošću. Kako bi mogao upravljati kreditnim rizikom, Mirovinski fond posluje sa strankama koje imaju dobru kreditnu sposobnost.

Na dan 31. prosinca 2019. godine sljedeća finansijska imovina bila je izložena kreditnom riziku: novčana sredstva i depoziti kod kreditnih institucija, ulaganja u dužničke vrijednosnice i derivativna finansijska imovina. Maksimalna izloženost pojedinim partnerima u odnosu na transakcije i prilikom plasiranja depozita kod banaka utvrđuje se internim limitima ulaganja. Izloženost kreditnom riziku prati se svakodnevno.

Rizik koji se odnosi na nepodmirene transakcije smatra se malim s obzirom na kratko razdoblje podmirenja.

Kreditni rejting investicijskog portfelja Fonda prema Standard&Poor's klasifikaciji je kako slijedi:

		31. prosinca 2018. '000 kn	31. prosinca 2018. %	31. prosinca 2019. '000 kn	31. prosinca 2019. %
Novčana sredstva i depoziti kod kreditnih institucija	Bez rejtinga	190.882	9,83	18.392	0,81
Dužnički vrijednosni papiri i instrumenti tržišta novca	AA+	0	0,00	8.476	0,37
	BBB-	0	0,00	2.181.123	96,32
	BB+	1.715.420	88,34	29.878	1,32
	BB	22.121	1,14	0	0,00
	B+	12.745	0,66	12.994	0,57
	Bez rejtinga	0	0,00	13.379	0,59
Derivativna finansijska imovina	BBB-	0	0,00	163	0,01
	BB+	25	0,00	0	0,00
	Bez rejtinga	673	0,03	156	0,01
Maksimalna izloženost kreditnom riziku		1.941.866	100,00	2.264.561	100,00
Ukupno imovina		1.941.866	100,00	2.264.561	100,00

Fer vrijednost finansijske imovine najbolje prikazuje maksimalnu izloženost kreditnom riziku na datum izvještavanja.

Bilješke uz finansijske izvještaje (nastavak)

18 Finansijski instrumenti i povezani rizici (nastavak)

Kreditni rizik (nastavak)

Finansijska imovina Mirovinskog fonda izložena kreditnom riziku koncentrirana je u sljedećim područjima i predstavlja maksimalan računovodstveni gubitak koji bi bio ostvaren na datum izvještavanja da komitenti u potpunosti nisu u mogućnosti ispuniti svoje ugovorene obveze:

<i>Instrumenti s kreditnim rizikom</i>	31. prosinca 2018. '000 kn	31. prosinca 2018. %	31. prosinca 2019. '000 kn	31. prosinca 2019. %
Dužnički instrumenti po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit				
- Ministerstvo financija Republike Hrvatske	1.378.543	70,99	1.759.373	77,70
- Vlada Sjedinjenih Američkih Država	0	0,00	8.476	0,37
- Komunalne usluge, domaći izdavatelji	34.866	1,80	42.872	1,89
- Finansijska industrija, domaći izdavatelji	0	0,00	13.379	0,59
Dužnički instrumenti po amortiziranom trošku				
- Ministerstvo financija Republike Hrvatske	296.881	15,29	421.750	18,63
Dužnički instrumenti po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka				
- Ministerstvo financija Republike Hrvatske	39.996	2,06	0	0,00
Derivativna finansijska imovina	698	0,04	319	0,01
Novčana sredstva i depoziti kod kreditnih institucija	190.882	9,83	18.392	0,81
Maksimalna izloženost kreditnom riziku	1.941.866	100,00	2.264.561	100,00
Ukupno imovina	1.941.866	100,00	2.264.561	100,00
	=====	=====	=====	=====

Na dan 31. prosinca 2019. od ukupne izloženosti imovine Fonda 96,33% (2018.: 88,34%) se odnosi na izloženost prema Republici Hrvatskoj.

Fond nije u izvještajnoj godini zabilježio umanjenje vrijednosti finansijske imovine.

Rizik likvidnosti

Fond je izložen riziku likvidnosti zbog mogućnosti prelaska ulagača iz Fonda u druge mirovinske fondove. Uprava društva za upravljanje Fondom smatra da ovaj rizik nije značajan na temelju dosadašnjeg iskustva u upravljanju Fondom.

Rizik likvidnosti nastaje tijekom općeg financiranja aktivnosti Fonda i upravljanja njegovim pozicijama. Ono uključuje rizik nemogućnosti financiranja imovine prema odgovarajućim dospijećima i cijenama kao i rizik nemogućnosti prodaje imovine po razumnoj cijeni i u prikladnom vremenskom okviru.

Finansijski instrumenti Mirovinskog fonda uglavnom uključuju dužničke vrijednosnice Republike Hrvatske. U trenutnim tržišnim uvjetima, te vrijednosnice moguće je lako prodati ili sklopiti ugovor o reotkupu vrijednosnica za potrebe zadovoljavanja likvidnosti.

Bilješke uz finansijske izvještaje (nastavak)

18 Finansijski instrumenti i povezani rizici (nastavak)

Rizik likvidnosti (nastavak)

U skladu s politikom Društva za upravljanje, Uprava Društva za upravljanje dnevno prati likvidnu poziciju Fonda.

Sve obveze (sve su nekamatonosne pa su očekivani odjlevi jednaki nominalnom iznosu) na dan 31. prosinca 2019. u iznosu od 2.916 tisuća kuna (2018.: 4.058 tisuća kuna) moraju se podmiriti kako je prikazano u tablici u nastavku:

	31. prosinca 2018. '000 kn	31. prosinca 2019. '000 kn
do 1 mjeseca	3.911	1.178
od 1 do 3 mjeseca	0	104
od 3 do 12 mjeseci	147	1.634
	4.058	2.916

Imovina članova u iznosu od 2.261.645 tisuća kuna (2018.: 1.937.808 tisuća kuna) nema ugovorenog dospijeće.

Na temelju povijesnih razina aktivnosti, Fond u prosjeku ima odjleve povezane s otkupom udjela u iznosu od 813 tisuća kuna (2018.: 681 tisuću kuna) svakog dana.

Ročnost finansijske i ostale imovine prikazana prema preostalom ugovornom dospijeću za svu imovinu osim finansijske imovine po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka, koja je prikazana kao kratkotrajna bez obzira na rokove dospijeća, analizirana je u nastavku:

	31. prosinca 2018. '000 kn	31. prosinca 2019. '000 kn
Kratkotrajna imovina	266.090	200.038
Dugotrajna imovina	1.675.776	2.064.523
	1.941.866	2.264.561

Ročnost finansijske imovine prikazana prema preostalom ugovornom dospijeću za zajmove i potraživanja, finansijsku imovinu po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit i finansijska ulaganja koja se drže do dospijeća te za novčana sredstva i depozite kod kreditnih institucija i finansijsku imovinu po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka u razredu do mjesec dana, analizirana je u nastavku:

	31. prosinca 2018. '000 kn	31. prosinca 2019. '000 kn
Do 1 mjeseca	243.536	32.674
Od 1 do 3 mjeseca	5.396	122.757
Od 3 do 12 mjeseci	17.158	44.607
Preko godine dana	1.675.776	2.064.523
	1.941.866	2.264.561

Bilješke uz finansijske izvještaje (nastavak)

18 Finansijski instrumenti i povezani rizici (nastavak)

Rizik likvidnosti (nastavak)

Otkupive obračunske jedinice

Sve otkupive obračunske jedinice u potpunosti su plaćene. U neto imovinu Fonda spadaju navedene otkupive jedinice bez nominalne vrijednosti. Kada se ispune određeni uvjeti, svaka jedinica ima pravo prijenosa na društvo za mirovinsko osiguranje u roku od 3 radna dana od dana otkupa po cijeni neto imovine po jedinici na datum otkupa. Relevantna kretanja u neto imovini iskazana su u Izvještaju o promjenama u neto imovini fonda. U skladu s ciljevima iznesenima u Bilješci 1 te politikama upravljanja rizicima, Fond nastoji uključiti primljene doprinose u odgovarajuća ulaganja pri tome održavajući dostatnu razinu likvidnosti kako bi se ostvario otkup i povećavajući likvidnost kratkoročnim kreditima ili prodajom kotiranih vrijednosnica ako je potrebno.

Neto imovina Fonda po jedinici iznosi 132,6645 kuna na dan izvještavanja (2018.: 126,0762 kuna).

Operativni rizik

Operativni rizik podrazumijeva rizik direktnе ili indirektnе štete nastale zbog grešaka, povreda, prekida ili oštećenja koje su uzrokovali interni procesi, tehnologija i infrastruktura koja podržava poslovanje Fonda ili eksterno uzrokovani događaji. Operativni rizik uključuje pravni rizik i rizik usklađenosti s regulativom, dok su iz njega isključeni kreditni, tržišni i rizik likvidnosti.

19. Fer vrijednost

Većina finansijskih instrumenata Mirovinskog fonda se vodi po fer vrijednosti na datum izvještavanja. Fer vrijednost finansijskog instrumenta se obično može pouzdano odrediti unutar razumnog raspona procjena. Za određene druge finansijske instrumente, uključujući potraživanja u postupku namire, obveze s osnove ulaganja u vrijednosne papire, ostale obveze i obračunate troškove knjigovodstvena vrijednost približno je jednaka fer vrijednosti zbog neposrednog ili kratkoročnog dospijeća ovih finansijskih instrumenata.

Procjena fer vrijednosti

Prilikom izračuna fer vrijednosti Fond uzima u obzir MSFI pravila hijerarhije fer vrijednosti koja odražavaju značajnost ulaznih podataka korištenih u procesu vrednovanja. Svaki instrument se individualno detaljno procjenjuje. Razine hijerarhije fer vrijednosti se određuju na temelju najniže razine ulaznih podataka značajnih za određivanje fer vrijednosti instrumenta. Fond koristi sljedeću hijerarhiju mjerjenja fer vrijednosti koja reflektira značajnost inputa korištenih prilikom mjerjenja fer vrijednosti:

Razina 1: Fer vrijednost finansijskih instrumenata temelji se na njihovim kotiranim tržišnim cijenama dostupnim na aktivnom tržištu.

Razina 2: Fer vrijednost finansijskih instrumenata procjenjuje se primjenom tehnika procjene na temelju mjerljivih inputa. Ova kategorija uključuje usporedbu fer vrijednosti drugog instrumenta koji je suštinski isti, tehnike diskontiranih novčanih tokova, ili bilo koju drugu tehniku procjene koja omogućava pouzdanu procjenu cijena dobivenih u stvarnim tržišnim transakcijama.

Razina 3: Fer vrijednost finansijskih instrumenata procjenjuje se primjenom tehnika procjene koje se ne temelje na mjerljivim inputima.

Bilješke uz finansijske izvještaje (nastavak)

19 Fer vrijednost (nastavak)

Procjena fer vrijednosti (nastavak)

Sljedeća tablica predstavlja imovinu i obveze Fonda koji se mjere po fer vrijednosti na dan izvještavanja:

31. prosinca 2018. godine:

‘000 kn

	Razina 1	Razina 2	Razina 3	Ukupno
Imovina				
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka				
- Instrumenti tržišta novca	0	39.996	0	39.996
-Forward ugovori	0	698	0	698
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit				
- Dužničke vrijednosnice	636.670	776.739	0	1.413.409
Ukupno imovina	636.670	817.433	0	1.454.103
Obveze				
Financijske obveze po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka				
-Forward ugovori	0	147	0	147
Ukupno obveze	0	147	0	147

31. prosinca 2019. godine:

u ‘000 kn

	Razina 1	Razina 2	Razina 3	Ukupno
Imovina				
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka				
-Forward ugovori	0	319	0	319
Financijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit				
- Dužničke vrijednosnice	501.394	1.322.706	0	1.824.100
Ukupno imovina	501.394	1.323.025	0	1.824.419
Obveze				
Financijske obveze po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka				
-Forward ugovori	0	2.014	0	2.014
Ukupno obveze	0	2.014	0	2.014

Fer vrijednost finansijskih instrumenata kojima se trguje na aktivnim tržištima temelji se na kotiranim tržišnim cijenama na dan izvještavanja. Tržište se smatra aktivnim ako su kotirane cijene poznate temeljem zamjene, aktivnosti brokera, industrijske skupine ili regulatorne agencije, a te cijene predstavljaju stvarne i redovite tržišne transakcije prema uobičajenim trgovackim uvjetima. Kotirana tržišna cijena korištena za finansijsku imovinu koju drži Fond je njezina važeća kupovna cijena. Ovi instrumenti uključeni su u razinu 1. Instrumenti koji su uključeni u razinu 1 sastoje se prvenstveno od državnih obveznica i vlasničkih instrumenata koja su klasificirana kao finansijska imovina po fer vrijednosti kroz račun dobiti i gubitka ili vrijednosnice po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit.

Bilješke uz finansijske izvještaje (nastavak)

19 Fer vrijednost (nastavak)

Procjena fer vrijednosti (nastavak)

Fer vrijednost finansijskih instrumenata kojima se ne trguje na aktivnom tržištu (na primjer, kratkoročni zapisi i terminska kupoprodaja deviza) utvrđuje se korištenjem tehnika procjene. Te tehnike procjene zahtijevaju maksimalno korištenje vidljivih tržišnih podataka gdje je to moguće, a oslanjaju se što je manje moguće na procjene specifične za pojedini subjekt. Ukoliko su svi značajni inputi potrebni za fer vrednovanje instrumenta vidljivi, instrument se uključuje u razinu 2.

Finansijski instrumenti iskazani u razini 1 u iznosu od 57.462 tisuće kuna tijekom godine su bile uključene u razinu 2 (2018.: 400.493 tisuće kuna) finansijski instrumenti nisu mijenjali razine tijekom godine).

Finansijski instrumenti iskazani u razini 2 u iznosu od 944.188 tisuća kuna tijekom godine su bile uključene u razinu 1 (2018.: 511.450 tisuća kuna).

20. Transakcije s povezanim osobama

U skladu sa Zakonom o obveznim mirovinskim fondovima, povezana osoba u odnosu na Društvo i Mirovinske fondove pod upravljanjem Društva su vlasnici Društva, članovi Uprave i Nadzornog odbora Društva i njihovi bračni i izvanbračni drug(ovi), životni partner(i) ili srodnik/srodnici do uključujući drugog stupnja u ravnoj lozi, ili drugi pojedinci koji imaju mogućnost utjecaja na odluke Društva i Mirovinske fondove pod upravljanjem Društva te Depozitar.

Fondom upravlja Društvo za upravljanje koje je u vlasništvu Allianz New Europe Holding GmbH osiguravajućeg društva registriranog u Austriji i Zagrebačke banke d.d. Zagreb, banke registrirane u Hrvatskoj. Krajnji vlasnik i krajnje kontrolno društvo Društva za upravljanje je Allianz SE, Njemačka. Sve članice i podružnice Allianz Grupe i UniCredit Grupe su povezane osobe s Fondom.

Stanja potraživanja i obveza te poslovne transakcije Fonda s Društвom za upravljanje za godinu koja je zavrшила 31. prosinca iznose kako slijedi:

	u '000 kn 2018.	u '000 kn 2019.
Obveze		
Obveze prema mirovinskom društvu (Bilješka 8)	598	663
Rashodi		
Rashodi s osnova odnosa s mirovinskim društvom (Bilješka 12)	6.405	7.219

Bilješke uz finansijske izvještaje (nastavak)

20 Transakcije s povezanim osobama (nastavak)

Fond tijekom ovog i usporednog izvještajnog razdoblja nije ulagao u prenosive vrijednosne papire i instrumente tržišta novca izdane od strane povezanih osoba, kao niti u udjelu u investicijskim fondovima pod upravljanjem povezane osobe mirovinskog fonda. Stanja potraživanja i obveza te poslovne transakcije Fonda s vlasnicima Društva za upravljanje za godinu koja je završila 31. prosinca iznose kako slijedi:

	u '000 kn 2018.	u '000 kn 2019.
Imovina		
Izvedeni finansijski instrumenti	25	163
Obveze		
Izvedeni finansijski instrumenti	70	25
Rashodi		
Nerealizirani gubici od finansijskih instrumenata	70	25
Realizirani gubici od finansijskih instrumenata	0	1.686
Ostale negativne tečajne razlike	159	155
Transakcijski troškovi	0	2
Prihodi		
Nerealizirani dobici od finansijskih instrumenata	25	163
Realizirani dobici od finansijskih instrumenata	1.447	312
Ostale pozitivne tečajne razlike	44	7

Transakcije Fonda s ostalim povezanim osobama (članicama Allianz Grupe i Unicredit Grupe):

	u '000 kn 2018.	u '000 kn 2019.
Rashodi		
Ostale negativne tečajne razlike	467	0
Prihodi		
Realizirani dobici od finansijskih instrumenata	4.020	0

Stanja potraživanja i obveza te poslovne transakcije Fonda s Depozitarom za godinu koja je završila 31. prosinca iznose kako slijedi:

	u '000 kn 2018.	u '000 kn 2019.
Imovina		
Novčana sredstva i depoziti kod kreditnih institucija	51.881	18.392
Obveze		
Obveze prema depozitarnu	32	39
Rashodi		
Naknada Depozitaru (Bilješka 13)	335	406
Transakcijski troškovi	5	11
Realizirani gubici od finansijskih instrumenata	34	0
Ostale negativne tečajne razlike	2.061	948
Prihodi		
Prihodi od kamata i amortizacija premije (diskonta)	9	31
Realizirani dobici od finansijskih instrumenata	1.372	0
Ostale pozitivne tečajne razlike	1.253	976